

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ
ПОСЛОВАЊА
ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКЕ ПАРТИЈЕ, БЕОГРАД
ЗА 2017. ГОДИНУ**

**Број: 400-427/2018-07/10
Београд, 24. децембар 2018. године**

САДРЖАЈ:

	<i>Страна</i>
ИЗВЕШТАЈА ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	3
1. Извештај о ревизији финансијских извештаја Либерално демократске партије	3
2. Извештај о ревизији правилности пословања Либерално демократске партије	5
ПРИЛОГ I РЕЗИМЕ НАЛАЗА И ПРЕПОРУКА	7
ПРИЛОГ II НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКЕ ПАРТИЈЕ ЗА 2017. ГОДИНУ	15
ПРИЛОГ III ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКЕ ПАРТИЈЕ	61

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА

Извештај о ревизији финансијских извештаја

Уздржавање од изражавања мишљења о финансијским извештајима

Вршили смо ревизију приложених финансијских извештаја за 2017. годину, који обухватају: (1) Биланс стања на дан 31. децембар 2017. године и (2) Биланс успеха.

Ми не изражавамо мишљење о финансијским извештајима Либерално демократске партије за 2017. годину. Због значаја питања описаних у делу извештаја *Основ за уздржавање од изражавања мишљења о финансијским извештајима*, нисмо били у могућности да прибавимо довољно адекватних ревизијских доказа који би обезбедили основ за изражавање мишљења о овим финансијским извештајима.

Основ за уздржавање од изражавања мишљења о финансијским извештајима

- 1) Нисмо били у могућности да утврдимо истинитост и објективност исказаног стања имовине и обавеза Либерално демократске партије исказаних у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, зато што Либерално демократска партија није вршила годишњи попис, и то имовине у износу од 12.304 хиљада динара и обавеза из пословања у износу од 462.866 хиљада динара.
- 2) Нисмо били у могућности да утврдимо истинитост и објективност исказаног стања имовине, јер за спроведена књижења у пословним књигама нису презентоване веродостојне рачуноводствене исправе, и то за:
 - опрему набављену у ранијим годинама у вредности од 5.499 хиљада динара;
 - дате авансе за залихе у износу од 6.383 хиљада динара плаћених у ранијим годинама;
 - друга потраживања од државних органа и организација по основу дотација у износу од 418 хиљада динара формираних у ранијим годинама.
- 3) Нисмо били у могућности да утврдимо истинитост и објективност исказаних обавеза према добављачима, на дан 31. децембар 2017. године, насталих у периоду од 2013. године до 2016. године, које нису измирене у уговореним роковима или на други начин регулисане, у укупном износу од 421.197 хиљада динара.
- 4) Либерално демократска партија у пословним књигама није евидентирала као прилог у виду услуге пружене без накнаде уступање просторија на коришћење у улици Емилијана Јосимовића број 4 у Београду, без закљученог уговора, плаћања накнаде и режијских трошкова, укупне процењене вредности 2.841 хиљада динара на годишњем нивоу.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наша одговорност је спровођење ревизије финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI) и издавање извештаја ревизора. Међутим, због питања описаних у делу извештаја *Основ за уздржавање од изражавања мишљења о финансијским извештајима*, нисмо били у могућности да прибавимо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбедимо основ за мишљење о овим финансијским извештајима.

Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима.

Др Душко Пејовић

**Генерални државни ревизор
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
24. децембар 2018. године**

Извештај о ревизији правилности пословања

Уздржавање од изражавања мишљења о правилности пословања

Уз ревизију финансијских извештаја Либерално демократске партије за 2017. годину, вршили смо ревизију правилности пословања која обухвата испитивање активности, финансијских трансакција, информација и одлука у вези са приходима и расходима, исказаних у финансијским извештајима Либерално демократске партије за 2017. годину.

Због ограничења обима, описаног у делу извештаја *Основ за уздржавање од изражавања мишљења о правилности пословања*, нисмо у могућности да прибавимо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбедимо основ за изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима и расходима Либерално демократске партије за 2017. годину извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе.

Основ за уздржавање од изражавања мишљења о правилности пословања

- 1) Либерално демократска партија Правилником о рачуноводственим политикама:
 - није уредила организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање и откривање погрешно евидентираних пословних промена и друга питања која се тичу рачуноводства;
 - није ближе уредила признавање и вредновање готовинских еквивалената и готовине, а
 - наведени правилник је донео Надзорни одбор, као ненадлежни орган, јер је за доношење аката и одлука којима се уређује рад странке надлежан Главни одбор.
- 2) Либерално демократска партија није презентовала уговор којим су уређена права, обавезе и одговорности лица којем је поверено вршење овлашћења директора Централне канцеларије Либерално демократске партије, а које те послове обавља без заснивања радног односа.
- 3) Либерално демократска партија је у пословним књигама исказала расходе у износу од 3.570 хиљада динара по основу закупнине пословног простора у улици Краља Петра број 44, у Београду, укупне површине 511 m² без уговора о закупу.

Одговорност руководства за правилност пословања

Поред одговорности за припрему и истинит и објективан приказ, руководство субјекта ревизије је такође дужно да обезбеди да активности, финансијске трансакције, информације и одлуке исказане у финансијским извештајима буду у складу са прописима који их уређују. Ова одговорност обухвата и успостављање финансијског управљања и контроле ради обезбеђивања разумног уверавања да ће се циљеви остварити кроз пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима.

Одговорност ревизора за ревизију правилности пословања

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима, наша одговорност је и да изразимо мишљење о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, по свим материјално значајним питањима, усклађено са законом и другим прописима. У тачки 2. Напомена уз Извештај о ревизији наведени су прописи који су коришћени као извори критеријума. Међутим, због питања описаних у делу извештаја *Основ за уздржавање од изражавања мишљења о правилности пословања*, нисмо били у могућности да прибавимо довољно

адекватних ревизијских доказа за изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима и расходима извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе.

Остала питања

Либерално демократска партија је у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године исказала укупни кумулирани вишак расхода над приходима у износу од 450.562 хиљада динара и послује без улога (сопствених извора) оснивача. Обавезе из пословања од 462.866 хиљада динара су вишеструко веће од укупне имовине која износи 12.304 хиљада динара. Према јавно доступним подацима објављеним на интернет страници Народне банке Србије у 2018. години, сви рачуни Либерално демократске партије који подлежу блокади су непрекидно у блокади од септембра 2015. године – укупно 1.097 дана (на дан увида).

Наведено финансијско стање захтева предузимање активности од стране највишег органа Либерално демократске партије – Скупштине, на решавању питања нагомиланих дугова са аспекта сталности пословања.

Др Душко Пејовић

**Генерални државни ревизор
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
24. децембар 2018. године**

РЕЗИМЕ НАЛАЗА И ПРЕПОРУКА

САДРЖАЈ:	Страна
1. Резиме налаза у ревизији финансијских извештаја	9
2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја	10
3. Резиме налаза у ревизији правилности пословања	11
4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања	12
5. Захтев за достављање одазивног извештаја	13

1. Резиме налаза у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1¹ (висок)

- 1) Као што је објашњено у тачки 6.1.6. Напомена, у пословним књигама Либерално демократске партије су исказане обавезе према добављачима у износу од 421.197 хиљада динара по основу емитовања ТВ спотова, постављања билборда и других услуга и испорука робе извршених у периоду 2013-2016. године које нису на одговарајући начин регулисане, што није у складу са одредбама члана 12. Закона о рачуноводству, члана 26. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга правна лица и члана 27. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, као и закљученим уговорима са добављачима.

ПРИОРИТЕТ 2² (средњи)

- 2) Као што је објашњено у тачки 4. Напомена, Либерално демократска партија није вршила годишњи попис имовине и обавеза исказаних у билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, и то имовине у износу од 12.304 хиљада динара и обавеза из пословања у износу од 462.866 хиљада динара, због чега није утврдила стварно стање имовине и обавеза у финансијским извештајима и није вршила усклађивање књиговодственог стања ове имовине и обавеза са стварним стањем на дан биланса, што није у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.
- 3) Као што је објашњено у тачки 6.1.1. Напомена, Либерално демократска партија је у својим пословним књигама и финансијским извештајима исказала стање опреме набављене у ранијим годинама у износу од 5.499 хиљада динара без веродостојних рачуноводствених исправа, нити је иста пописана са стањем на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са одредбама члана 8. став 1. и члана 16. Закона о рачуноводству – *Веза: Напомена 4.*
- 4) Као што је објашњено у тачки 6.1.2. Напомена, Либерално демократска партија није извршила индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично датих аванса за залихе у износу од 6.383 хиљада динара плаћених у ранијим годинама, што није у складу са одредбама чл. 20. и 21. Закона о рачуноводству, чл. 21. и 36. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица и тач. (8) Правилника о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије.
- 5) Као што је објашњено у тачки 6.1.3. Напомена, Либерално демократска партија није извршила индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично других потраживања од државних органа и организација по основу дотација у износу од 418 хиљада динара, која су формирана у ранијим годинама (преносе се

¹ ПРИОРИТЕТ 1 – грешке, неправилности и погрешна исказивања која указују да постоји *непосредни* ризик од вршења нетачних или неправилних плаћања или постоји ризик да јавна средства нису заштићена. Проблеми попут ових захтевају да руководство одмах реагује.

² ПРИОРИТЕТ 2 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које утичу на финансијске извештаје када не постоји непосредни ризик од губитка итд, али у сваком случају захтевају већу пажњу руководства. Овим проблемима се треба посветити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

од 31. децембра 2013. године у истом непромењеном износу), што није у складу са одредбама чл. 20. и 21. Закона о рачуноводству, чл. 21. и 36. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица и чл. 9. Правилника о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије.

- б) Као што је објашњено у тачки 6.2.1. Напомена, Либерално демократска партија, уступаће опремљених пословних просторија које користи у улици Емилијана Јосимовића број 4, у Београду – без уговора у писаној форми, без плаћања надокнаде и режијских трошкова, процењене укупне вредности 2.841 хиљада динара на годишњем нивоу, није евидентирала као прилог у виду услуге пружене без накнаде, што није у складу са одредбама чл. 9. и 27. Закона о финансирању политичких активности.

ПРИОРИТЕТ 3³ (низак)

У поступку ревизије нису утврђени налази трећег приоритета.

2) Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

У поступку ревизије нису дате препоруке првог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- 1) Препоручује се Либерално демократској партији да због ненаплативости изврши индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично датих аванса за залихе, као и да предузме активности ради повраћаја средстава, у износу од 6.383 хиљада динара, на терет вишка расхода над приходима. (Напомена 6.1.2. – Препорука број 6)
- 2) Препоручује се Либерално демократској партији да због ненаплативости изврши индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично других потраживања од државних органа и организација по основу дотација, као и да предузме активности ради повраћаја средстава, у износу од 418 хиљада динара, на терет вишка расхода над приходима. (Напомена 6.1.3. – Препорука број 7)
- 3) Препоручује се Либерално демократској партији да регулише своје обавезе настале у периоду 2013-2016. године према добављачима које су у финансијским извештајима странке са стањем на дан 31. децембар 2017. године исказане у износу од 421.197 хиљада динара. (Напомена 6.1.6. – Препорука број 9)
- 4) Препоручује се Либерално демократској партији да уговором у писаној форми регулише неновчане прилоге по основу уступљених просторија које користи без плаћања надокнаде и режијских трошкова у улици Емилијана Јосимовића број 4, у Београду. (Напомена 6.2.1. – Препорука број 10)

ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

³ ПРИОРИТЕТ 3 – грешке, неправилности и погрешна исказивања која захтевају отклањање и након рока за припремање наредног сета финансијских извештаја.

3) Резиме налаза у ревизији правилности пословања

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

У поступку ревизије нису утврђени налази првог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- 1) Као што је објашњено у тачки 3.1., подтачка 3) Напомена, Либерално демократска партија није успоставила адекватан систем интерне контроле и уредила организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, што није у складу са одредбама члана 7. Закона о рачуноводству.
- 2) Као што је објашњено у тачки 3.1., подтачка 4) под (1) Напомена, Либерално демократска партија је за обраду података, израду завршних рачуна и финансијских извештаја за 2017. годину и претходне године без документа у писаној форми ангажовала волонтере - чланице Либерално демократске партије које се према изјави одговорног лица иначе баве књиговодством, што није у складу са одредбама чланом 15. у вези са чланом 32. став 2. Закона о рачуноводству.
- 3) Као што је објашњено у тачки 3.1., подтачка 4) под (1) Напомена, Правилник о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије донео је ненадлежан орган, што није у складу са одредбама члана 24. алинеја 6. и члана 27. алинеја 19. Статута Либерално демократске партије.
- 4) Као што је објашњено у тачки 3.1., подтачка 4) под (1) Напомена, Либерално демократска партија, осим усвојених рачуноводствених политика, општим актом није уредила организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање и откривање погрешно евидентираних пословних промена и друга питања која се тичу организације рачуноводства, што није у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству.
- 5) Као што је објашњено у тачки 6.1.4. Напомена, Либерално демократска партија није Правилником о рачуноводственим политикама ближе уредила признавање и вредновање готовинских еквивалената и готовине, што није у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству.
- 6) Као што је објашњено у тачки 3.1., подтачка 4) под (3) Напомена:
 - а) Правилником о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије нису прописане рачуноводствене политике у вези са капиталом, што није у складу са одредбама члана 24. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица;
 - б) Правилником о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије прописане су рачуноводствене политике у вези са признавањем нематеријалних улагања, земљиштем и грађевинским објектима, постројењима, опремом, алатом и инвентаром и осталим основним средствима и обрачуном њихове амортизације, што није у складу са одредбама чл. 13. и 14. Правилника о

начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

- 7) Као што је објашњено у тачки 6.2.3. Напомена, Либерално демократска партија у поступку ревизије није презентовала Уговор којим су уређена права, обавезе и одговорности лица којем је поверено вршење овлашћења директора Централне канцеларије Либерално демократске партије, а које те послове обавља без заснивања радног односа.
- 8) Као што је објашњено у тачки 6.2.4 Напомена, Либерално демократска партија је у пословним књигама исказала расходе у износу од 3.570 хиљада динара по основу закупнине пословног простора у улици Краља Петра број 44 у Београду, укупне површине 511 m² без уговора о закупу, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству.

ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

У поступку ревизије нису утврђени налази трећег приоритета.

4) Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

У поступку ревизије нису дате препоруке првог приоритета.

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

- 1) Препоручује се Либерално демократској партији да успостави адекватан систем интерне контроле и уреди политике, процедуре и активности на начин који спречава пословање које није у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима и спречава састављање непотпуних и нереалних финансијских извештаја. (Напомена 3.1., подтачка 3) – Препорука број 1)
- 2) Препоручује се Либерално демократској партији да вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја повери уговором у писаној форми привредном друштву или предузетнику, који имају регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга. (Напомена 3.1., подтачка 4), под (1) – Препорука 2)
- 3) Препоручује се Либерално демократској партији да Правилник о рачуноводственим политикама донесе надлежан орган, у складу са одредбама члана 24. алинеја 6. и члана 27. алинеја 19. Статута Либерално демократске партије. (Напомена тачка 3.1., подтачка 4) под (1) – Препорука број 3)
- 4) Препоручује се Либерално демократској партији да општим актом уреди организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање и откривање погрешно евидентираних пословних промена и друга питања која се тичу организације рачуноводства, у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству. (Напомена тачка 3.1., подтачка 4) под (1) – Препорука број 4)
- 5) Препоручује се Либерално демократској партији да изменама и допунама Правилника о рачуноводственим политикама у делу признавања и вредновања готовинских еквивалената и готовине, исти усклади са одредбама члана 7. став

1. и члана 11. став 10. Закона о рачуноводству. (Напомена 6.1.4. – Препорука број 8)
- 6) Препоручује се Либерално демократској партији да Правилником о рачуноводственим политикама уреди рачуноводствене политике у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица. (Напомена 3.1., подтачка 4) под (3) – Препорука број 5)
- 7) Препоручује се Либерално демократској партији да уговором уреди међусобна права, обавезе и одговорности лица коме је поверено вршење овлашћења директора Централне канцеларије Либерално демократске партије, а које те послове обавља без заснивања радног односа. (Напомена 6.2.3. – Препорука број 11)
- 8) Препоручује се Либерално демократској партији да у пословним књигама и финансијским извештајима исказује расходе по основу закупа пословног простора. (Напомена 6.2.4. – Препорука број 12)

ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

У поступку ревизије нису дате препоруке трећег приоритета.

5) Захтев за достављање одазивног извештаја

Субјект ревизије Либерално демократска партија је, на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, дужна да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Либерално демократска партија је обавезна да у одазивном извештају исказе мере исправљања по основу откривених неправилности, односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитост навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности или несврсисходности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. ст. 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ
ПОСЛОВАЊА
ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКЕ ПАРТИЈЕ**

С а д р ж а ј

1.	Основни подаци о субјекту ревизије	17
2.	Критеријуми за ревизију правилност пословања	24
3.	Интерна финансијска контрола	24
3.1.	Финансијско управљање и контрола.....	24
4.	Попис имовине и обавеза	36
5.	Програм пословања/Финансијски план	38
6.	Финансијски извештаји	38
6.1.	Биланс стања.....	38
6.1.1.	Некретнине, постројења и опрема (група рачуна 02)	38
6.1.2.	Залихе (Класа 1).....	39
6.1.3.	Друга потраживања (група рачуна 22)	41
6.1.4.	Готовински еквиваленти и готовина (група рачуна 24).....	42
6.1.5.	Улози (рачун 340 и рачун 350)	44
6.1.6.	Обавезе из пословања (група рачуна 43).....	44
6.1.7.	Остале краткорочне обавезе (група рачуна 45 и 46).....	48
6.1.8.	Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине (група рачуна 48).....	48
6.1.9.	Пасивна временска разграничења (49 осим 498).....	48
6.2.	Биланс успеха	49
6.2.1.	Приходи од донација, дотација, субвенција и сл. (рачуни групе 64)	50
6.2.2.	Трошкови материјала (група рачуна 51 осим 513).....	55
6.2.3.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи.....	55
6.2.4.	Трошкови производних услуга (група рачуна 53).....	56
6.2.5.	Нематеријални трошкови (група 55, осим 557)	58
6.2.6.	Остали расходи (група рачуна 57 и 58, осим рачуна 583 и 585).....	59
7.	ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ	59
8.	СУДСКИ СПОРОВИ	59

1. Основни подаци о субјекту ревизије

1) Оснивање Либерално демократске партије

Либерално демократска партија (у даљем тексту ЛДП) је основана на основу акта о оснивању од 5. новембра 2005. године са седиштем у Београду, Симица 41 и уписана је у Регистар политичких организација дана 5. децембра 2005. године решењем Министарства за државну управу и локалну самоуправу Републике Србије број:130-00-95/2007-07. Решење је донето на основу члана 9. став 2. Закона о политичким организацијама⁴.

Либерално демократска партија поднела је Министарству за државну управу и локалну самоуправу 23. новембра 2009. године пријаву за упис политичке странке у Регистар политичких странака, коју је допунила 23. децембра 2009. године, при чему су достављени Програм Либерално демократске партије од 23. децембра 2009. године и Статут Либерално демократске партије од 16. маја и 20. децембра 2009. године, Акт о избору Чедомира Јовановића за заступника Либерално демократске партије од 16. маја 2009. године, Правилник о локалној организацији од 20. јуна 2009. године, обрасци изјаве чланова политичке странке Либерално демократске партије о чланству у странци који садрже оверу потписа и Списак 12.036 чланова политичке странке који су дали оверену изјаву о чланству у писаном и електронском облику, као и други општи акти донети у поступку усклађивања. Како су прописани услови за упис били испуњени, у складу са чланом 8, а у вези са чланом 45. став 2. и чл. 13-15. Закона о политичким странкама и чл. 23-25. Правилника о начину уписа и вођења Регистра политичких странака⁵ Либерално демократска партија је уписана у Регистар политичких странака.

На основу спроведеног поступка, Либерално демократска партија је уписана у Регистар политичких странака на регистарском листу број 21. Решењем Министарства за државну управу и локалну самоуправу Републике Србије број: 130-00-00-00148/2009-08 од 29. децембра 2009. године. Решење је донето на основу члана 26. став 1, а у вези са чланом 45. ст. 1. и 2. Закона о политичким странкама⁶, члана 12. Закона о министарствима⁷, члана 23. став 2. Закона о државној управи⁸ и члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку⁹.

Матични број Либерално демократске партије је 17639129, а од стране Министарства финансија Републике Србије, Пореске управе, истој је додељен порески идентификациони број – ПИБ 104170115.

Шифра делатности је 9492 – Делатност политичких организација.

Седиште странке је у Београду, Симица 41, а делатност фактички обавља из просторија у улици Емилијана Јосимовића 4 – Веза: 6.2.1. Приходи од донација, дотација, субвенција и сл. (рачуни групе 64)

Либерално демократску партију представља и заступа Чедомир Јовановић или лице које он овласти и руководи радом странке. Председник странке је за свој рад одговоран Скупштини и Главном одбору.

⁴ „Службени гласник СРС“, број 37/90, 30/92, 53/93, 67/93 и 48/94

⁵ „Службени гласник РС“, број 51/09

⁶ „Службени гласник РС“, број 36/09

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 65/08 и 36/09-др. закон

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 79/05 и 101/07

⁹ „Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01

1.2. Програмски циљеви и начин деловања

Статутом Либерално демократске партије обухваћени су основни програмски циљеви који обухватају начела парламентарне демократије, владавине права, људских слобода, социјалне правде, приватне својине као основног облика својине, одрживог и динамичног привредног и економског развоја, права на посебност, различитост и индивидуалност, афирмације равноправности полова, заштите права националних мањина, европске оријентације, децентрализације и регионалног развоја, остваривања суштинске аутономије покрајина, принципа равноправности и једнаких могућности и поштовања поделе власти на законодавну, извршну и судску.

Наведени циљеви су детаљније описани у повељи „Преокрет“ из 2012. године, декларацији „Договор“ из 2013. године и платформи „Окупљање за Србију“ из 2014. године, у којима се Либерално демократска партија залаже за модерну организацију државе у целини, и то: увођењем модерне економије, реформисањем јавног сектора, стварањем уједначеног и праведног пореског система, другачијег односа државе према послодавцима, реорганизацијом јавних предузећа, променом банкарског сектора и консолидацијом банака, увођењем ефикасног аграра, спровођењем спољне и безбедносне политике која подразумева чланство Србије у Европској унији и НАТО пакту, изградњом и јачањем институција без примесе политичког деловања, одрживим ПИО фондом, борбом против корупције, обезбеђивањем ефикасног здравства, као и променом устава и аутономијом Војводине.

Либерално демократска партија се залаже да се наведени циљеви остварују благовременим заузимањем политичких ставова о свим битним питањима јавног живота, учешћем на изборима, надгледањем рада државних органа и осталих носилаца јавних функција, као и ангажовањем у сродним међународним страначким организацијама.

1.3. Евиденција о чланству

Евиденција о чланству странке

У складу са одредбама члана 21. Закона о политичким странкама и члана 9. Статута Либерално демократске партије, евиденцију чланства води месно надлежни општински одбор за чланове са своје територије, а централну евиденцију – базу чланова води Секретаријат странке.

Члан странке може бити сваки пунолетни грађанин, ималац изборног права, који прихвата Програм и Статут Либерално демократске партије, и потпише приступницу у писаној или електронској форми.

Чланство у странци престаје иступањем, искључењем, губитком пословне способности или смрћу. Одлуку о искључењу члана доноси Статутарна комисија странке у првом степену, а Главни одбор коначно одлучује.

Чланом 21. став 4. Закона о политичким странкама прописано је да политичка странка води евиденцију о својим члановима која обавезно садржи: лично име и име једног од родитеља, пребивалиште и адресу и јединствени матични број грађана члана политичке странке; датум учлањивања у политичку странку и престанку чланства у политичкој странци.

Чланом 21. став 5. наведеног закона прописано је да се евиденција из става 4. овог члана води у писаном облику и као јединствена централна електронска база података.

Либерално демократска партија у Секретаријату води јединствену централну базу података о чланству која садржи елементе прописане чланом 21. став 4. Закона о политичким странкама.

Чланарина и прилози

Одредбама члана 8. став 1. Закона о финансирању политичких активности¹⁰ прописано је да је чланарина новчани износ који члан политичке странке редовно плаћа на начин и под условима утврђеним статутом или другим општим актом политичке странке.

Законом о финансирању политичких активности није предвиђена могућност ослобађања члана од плаћања чланарине, већ само могућност да се чланарина чији износ не прелази једну хиљаду динара на годишњем нивоу може платити у готовини или путем уплатнице.

Одредбама Статута Либерално демократске партије прописано је да је члан странке дужан да плаћа чланарину (члан 11. тачка 4.), а да минималну висину чланарине утврђује Главни одбор, на предлог Председништва (члан 60.).

У поступку ревизије је достављена одлука Председника Либерално демократске партије дел. бр. 224 од 21. октобра 2010. године којом је укинута обавезно плаћање чланарине свим члановима Либерално демократске партије.

Либерално демократска партија је у 2017. години примила прилоге од једног физичког лица у износу од 21 хиљада динара, док од правних лица није примила ниједан прилог.

1.4. Територијална организација

Главни одбор Либерално демократске партије доноси Правилник о локалној организацији¹¹, којим се уређује рад покрајинских, градских и локалних организација.

Либерално демократска партија се територијално организује кроз покрајинску, градске, окружне и општинске организације (локалне организације).

Правилником о локалној организацији уређена су питања везана за формирање општинске, градске и покрајинске организације и њихових органа, избор и разрешење органа локалне организације, као и друга питања од значаја за локалну организацију Либерално демократске партије.

Органи територијалне организације су: скупштина, одбор и менаџер.

Општинска организација је основни облик организовања и деловања Либерално демократске партије и има најмање 50 чланова. Органи општинске организације су Скупштина општинске организације, Општински одбор и Менаџер општинског одбора. Уколико у општинској организацији има мање од 50 чланова, Председништво именује општински иницијативни одбор, са истим правима и обавезама као и општински одбор. У општинама у којима има мање од 15 чланова, Председник поставља повереника са задатком да образује локалну организацију.

Свака територијална организација има печат.

На дан 31. децембар 2017. године Либерално демократска партија је имала укупно 103 одбора.

¹⁰ „Службени гласник РС“, бр.43/11 и 123/14

¹¹ Дел.бр.114 од 21. јуна 2009.г.

1.5. Органи странке

Органи Либерално демократске партије су: Скупштина, Главни одбор, Председник/ца, Председништво, Статутарна комисија, Надзорни одбор, Централни изборни штаб и Биро ЛДП.

Сви органи се бирају тајним гласањем и њихов мандат траје две године.

Скупштина је највиши орган Либерално демократске партије коју чине председник, заменик председника, потпредседник, чланови Председништва, председници Статутарне комисије, Надзорног одбора и Бироа ЛДП-а, секретар ЛДП-а, председници Програмског и Политичког савета, Комесаријата за људска права, председник Савета за националне заједнице и председници сталних комисија, чланови Главног одбора и представници општинских организација, градских и покрајинских одбора, колективних чланова, Форума жена и Младих ЛДП у квоти коју одреди Главни одбор. Редовно заседање Скупштине се одржава најмање једанпут у две године.

Скупштина доноси Програм и Статут Либерално демократска партије, као и њихове измене и допуне, одређује основе политике странке, разматра и усваја извештаје о раду свих органа и тела странке између две скупштине, доноси одлуку о престанку рада и одлучује о другим значајним питањима у вези са радом и организацијом Либерално демократска партије.

Главни одбор Либерално демократске партије је највиши орган између две Скупштине који чине: председник, заменик председника, потпредседник, чланови Председништва, менаџери општинских, градских, окружних и покрајинских одбора, председник Статутарне комисије и Надзорног одбора, шеф Централног изборног штаба, председници Програмског и Политичког савета и чланови Бироа ЛДП, председници Форума жена и Младих ЛДП и 10 чланова које бира Скупштина Младих ЛДП, посланици ЛДП, председник и чланови Владе Републике Србије, председник и чланови Извршног већа АП Војводине, градоначелницу, председници општина и председници скупштина општина и 50 чланова сталног састава које је изабрала Скупштина.

Главни одбор води политику Либерално демократске партије између два заседања скупштине, разматра извештаје Председника о раду ЛДП, доноси изборни програм и одлучује о учешћу ЛДП у изборима на свим нивоима, доноси Правилник о локалној организацији, на предлог Председништва бира председника и чланове Надзорног одбора и Статутарне комисије, именује шефа Централног изборног штаба и бира менаџере окружних одбора, располаже непокретном имовином ЛДП и обавља друге послове које му Скупштина стави у надлежност.

Председништво је највиши орган Либерално демократске партије између две седнице Главног одбора и непосредно руководи политичким и оперативним деловањем партије. Председништво чине председник, заменик председника, три потпредседника, 13 чланова Председништва које бира Главни одбор и председник Политичког савета, менаџери покрајинских и градских одбора, шефица Централног изборног штаба, председница Форума жена и председник Младих ЛДП-а.

Председништво непосредно руководи радом Либерално демократске партије, спроводи одлуке Скупштине и Главног одбора, припрема седнице Главног одбора и предлаже акте за усвајање на Главном одбору. Такође, контролише рад носилаца јавних функција и одлучује о њиховој одговорности, одлучује о кандидатима за носиоце јавних функција на републичком нивоу и потврђује кандидате за носиоце највиших јавних функција на покрајинском, градском и општинском нивоу. Председништво потврђује листе кандидата за одборнике, именује секретара ЛДП и секретара

Председништва, на предлог Председника. Председништво, такође, даје сагласност на предлог правилника о раду одбора локалне организације, утврђује годишњи финансијски план и обавља и друге послове одређене Статутом и општим актима ЛДП и послове који нису у надлежности других органа ЛДП.

Председник Либерално демократске партије представља и заступа ЛДП и даје пуномоћје за заступање пред судом и другим органима. Такође, руководи радом Председништва и деловањем ЛДП у целини, подноси извештај о раду ЛДП Скупштини и Главном одбору. Председник, такође, предлаже Председништву кандидате за носиоце јавних функција на републичком нивоу, именује потпарола ЛДП, именује поверника у локалној организацији са мање од 15 чланова, као и када је Општински одбор распуштен одлуком Председништва, и обавља и друге послове које одреде Скупштина и Главни одбор.

Статутарна комисија има председника и шест чланова који морају бити дипломирани правници. Статутарна комисија тумачи Статут и друга општа акта ЛДП, утврђује нацрт Статута и усклађеност општих аката са законом и Статутом, решава сукоб надлежности органа ЛДП, одлучује о искључењу чланства у првом степену, утврђује нацрт Статута, и обавља друге послове.

Надзорни одбор има председника и четири члана која бира Главни одбор, од којих бар два члана морају бити дипломирани економисти. Надзорни одбор врши ванредну контролу финансијског пословања Либерално демократске партије у целини и даје мишљење о свим финансијским извештајима ЛДП, а пре њиховог усвајања од стране надлежних органа партије. Сваки члан може затражити од Надзорног одбора да му се омогући увид у приходе и расходе партије.

Централни изборни штаб је оперативни орган надлежан и одговоран за организовање и спровођење свих активности везаних за учешће Либерално демократске партије на изборима и његовим радом руководи шеф. Централни изборни штаб формира своју мрежу коју чине изборни штабови локалних организација.

Биро ЛДП је саветодавни и оперативни орган који помаже Председнику у руковођењу партијом. Састав Бироа утврђује Председник и о њему информисе Главни одбор.

Либерално демократска партија формира различита тела, и то Конференцију ЛДП, Секретаријат, Политички савет, Програмски савет, сталне и повремене комисије образоване по одлуци органа ЛДП, Комесаријат за људска права и Савет за националне заједнице.

Либерално демократска партија није у 2017. години водила записнике на седницама органа странке.

1.6. Финансирање и имовина странке

Либерално демократска партија обезбеђује финансијска средства из јавних и приватних извора. Јавни извори су средства из буџета јединице локалне самоуправе, одобрена за финансирање редовног рада и трошкова изборне кампање.

Приватне изворе чине:

- чланарина;
- прилози правних и физичких лица;
- приходи од промотивних активности ЛДП;
- легати.

Главни одбор располаже непокретном имовином Либерално демократске партије. У случају престанка рада, имовина странке припаће Црвеном крсту.

1.7. Општи акти

Општи акти Либерално демократске партије су Статут, Програм и Правилник о локалној организацији. Одредбе општих и појединачних аката које нису у сагласности са Статутом и вишим општим актима су неважеће.

Статут

Поступак за доношење Статута и његових измена и допуна покрећу Главни одбор, Председник и Председништво. Локалне организације могу иницирати покретање поступка за измену и допуну Статута.

Основни општи акт Либерално демократске партије је Статут, који је донет 21. маја 2011. године. Статут и његове измене и допуне усваја Скупштина.

На седници Главног одбора од 25. септембра 2016. године предложена је измена Статута тако што је предложен – нов облик територијалне организације на територији АП Војводине под називом „Либерално демократска партије Војводине“ са седиштем у Новом Саду која би имала свој печат, али наведена измена није усвојена ни у 2016. години ни током 2017. године.

Програм

Либерално демократска партија је донела Програм странке, који се доноси, мења и допуњује по истом поступку као и Статут странке.

Правилник о локалној организацији

Правилником о локалној организацији уређена су питања везана за формирање општинске, градске и покрајинске организације – *Веза*: Напомена 1.4. Територијална организација.

Правилник о организацији и систематизацији радних места

Либерално демократска партија у поступку ревизије није доставила Правилник о организацији и систематизацији радних места нити други општи акт којим се уређују организација и систематизација радна места у странци, већ је дописом од 21. јуна 2018. године обавестила Државну ревизорску институцију да нема запослене у својој организацији, а да потребе функционисања, деловања и рада саме политичке организације, и извршавање редовних политичких активности обављају волонтери и чланови Либерално демократске партије.

1.8. Улози оснивача (сопствени извори)

Улози (сопствени извори) оснивача и других лица нису исказани у финансијским извештајима Либерално демократске партије за 2017. годину, као и за претходну 2016. годину. У финансијским извештајима је исказан и вишак расхода над приходима. *Веза*: Напомена 6.1.5.

1.9. Информатичка инфраструктура

Либерално демократска партија поседује рачунаре, рачунарске склопове, рачунарски систем, рачунарску опрему, скенере и друго. Рачунари имају ограничен приступ интернету, због забране приступа одређеним садржајима.

Либерално демократска партија за електронску пошту користи домен „ldp.rs“. Дана 6. јула 2017. године Партија је у Регистру националних интернет домена Србије

регистровала четири интернет домена, и то: лдп.орг.срб; лдп.срб; ldp.rs и ldp.org.rs, које је дана 1. октобра 2017. године пренела у власништво на друго лице.

Информациона структура је изграђена из сопствених средстава. Либерално демократска партија нема запослених на пословима информационих технологија, већ те послове раде волонтери. Партија самостално обезбеђује информатичку подршку, што подразумева и њено одржавање.

1.10. Надзор над законитошћу рада политичких странака

Надзор над спровођењем Закона о политичким странкама врши министарство надлежно за послове управе, на основу одредаба члана 40. наведеног закона.

Контролу финансијских извештаја (редовно пословање и финансирање изборних кампања) спроводе Агенција за борбу против корупције и Државна ревизорска институција, у складу са одредбама чл. 32. и 34. Закона о финансирању политичких активности и члана 10. став 1. тачка 10. Закона о Државној ревизорској институцији.

Упоредни преглед података у финансијским извештајима Либерално демократске партије поднетих Агенцији за борбу против корупције и Агенцији за привредне регистре

Увидом у годишње финансијске извештаје који се достављају Агенцији за привредне регистре закључно са 30. јуном и њиховим поређењем са годишњим финансијским извештајима, који се по члану 28. Закона о финансирању политичких активности достављају Агенцији за борбу против корупције до 15. априла, утврђено је:

Годишњи финансијски извештај за 2017. годину Либерално демократске партије -поднет Агенцији за борбу против корупције- (у динарима)		Финансијски извештаји за 2017. годину Либерално демократске партије –поднети Агенцији за привредне регистре- (у 000 динара)	
Приходи	20.433.466,72	Пословни приходи	20.364
Прилози	21.240,00	Приходи од финансијске имовине	0
Други приходи	0,00	Остали приходи	
Укупно:	20.454.706,72	Укупно:	20.364
Режијски трошкови	5.687.408,60	Пословни расходи	8.376
Трошкови рекламног материјала и др	0,00	Финансијски расходи	0
Трошкови јавних догађаја	0,00	Остали расходи	2.591
Трошкови оглашавања	0,00		
Зараде, уговори о делу	0,00		
Трошкови стручног усавршавања и др.	0,00		
Други трошкови	6.247.607,95		
Укупно:	11.935.016,55	Укупно:	10.967
Стална имовина – Опрема	1.397.938,80	Опрема	5.499
Обртна имовина	0,00	Обртна имовина	6.805
Укупно:	1.397.938,80	Укупно:	12.304
Улози (сопствени извори)	0,00	Улози (сопствени извори)	0,00
Нераспоређени вишак прихода	0,00	Нераспоређени вишак прихода	0,00
Вишак расхода над приходима	0,00	Вишак расхода над приходима	(450.562)
Укупно:	0,00	Укупно:	(450.562)
Обавезе	420.672.106,58	Обавезе	462.866
Укупно:	420.672.106,58	Укупно	12.304

2. Критеријуми за ревизију правилност пословања

Ревизија правилности пословања према Закону о Државној ревизорској институцији је испитивање финансијских трансакција и одлука у вези са приходима и расходима, ради утврђивања да ли су односне трансакције извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе. Прописи који су коришћени, у ревизији правилности пословања, као извори критеријума, су:

- Закон о политичким странкама;
- Закон о финансирању политичких активности;
- Закон о буџетском систему;
- Закон о буџету Републике Србије за 2017. годину;
- Закон о банкама;
- Закон о облигационим односима;
- Закон о платном промету;
- Закон о порезу на додату вредност;
- Закон о порезу на доходак грађана;
- Закон о рачуноводству;
- Закон о раду;
- Закон о народним посланицима;
- Закон о локалним изборима.

3. Интерна финансијска контрола

3.1. Финансијско управљање и контрола

Финансијско управљање и контрола су организовани као систем процедура и одговорности свих лица у странци.

Руководство Либерално демократске партије одговорно је за успостављање организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у разматрање функција интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, а такође и суштински одређује допринос контролног окружења ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у обезбеђивању постојања и функционисања интерне контроле значајну улогу имају и сви запослени.

Финансијско управљање и контрола обухваћени су кроз: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникације и праћење и процену система.

1) Контролно окружење

Систем интерне контроле код Либерално демократске партије у 2017. години је уређен интерним општим и појединачним актима који се односе на пословање. Скупштина Либерално демократске партије донела је Статут Либерално демократске партије, а Надзорни одбор Либерално демократске партије донео је Правилник о рачуноводственим политикама.

Међутим, у поступку ревизије су утврђене неправилности које указују на недостатке система интерних контрола, наведене у *Напоменама*, на основу којих је утврђено да Либерално демократска партија није успоставила адекватан систем интерне контроле.

2) Управљање ризицима

Либерално демократска партија је одредбама члана 36. став 2. Статута прописала да Надзорни одбор странке врши ванредну контролу финансијског пословања странке у целини и да даје мишљење о свим финансијским извештајима ЛДП пре њиховог усвајања од стране надлежних органа странке. Главни одбор Либерално демократске партије доноси посебну одлуку којом се уређују међусобни односи централних и локалних облика организовања у погледу дозначавања срестава. У оквиру секретаријата ЛДП се води књиговодство о свим приходима и расходима. Књиговодство се води по пореклу, висини и структури расхода и прихода, у складу са прописима којима се уређује рачуноводство. ЛДП води посебне евиденције о прилозима које је примила и о својој имовини. Секретар/ка, уз сагласност Председништва, поставља лице одговорно за финансијско пословање, подношењем извешаја и вођење књига ЛДП. О распореду финансијских средстава одлучује Главни одбор. Налогодавац за коришћење финансијских средстава је председник/ца.

3) Контролне активности (Опис; Политике и процедуре)

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог финансијског плана и планираних активности, задатака и програма. Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: раздвајање дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; систем дуплог потписа; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама и интерна верификација и поуздано извештавање.

Одредбама члана 31. став 1. Закона о финансирању политичких активности је прописано да Статутом политичке странке, односно одговарајућом одлуком политичког субјекта, мора бити одређен начин обављања унутрашње контроле финансијског пословања и право чланова, односно бирача који подржавају изборну листу, да се упознају са приходима и расходима политичког субјекта.

Либерално демократска партија је својим Статутом прописала да Надзорни одбор странке врши ванредну контролу финансијског пословања странке у целини и да даје мишљење о свим финансијским извештајима ЛДП пре њиховог усвајања од стране надлежних органа странке.

У поступку ревизије презентована су мишљења која је усвојио Надзорни одбор Либерално демократске партије од 14. априла 2018. године и 19. априла 2018. године у којима се наводи да, разматрајући Финансијски извештај за 2017. годину, исти јасно и недвосмислено указује да је финансијско пословање Либерално демократске партије вођено у складу са Законом о финансирању политичких активности, а у циљу обезбеђивања несметаног обављања делатности и активности Партије у периоду на који се односи поменути финансијски извештај.

Одредбама члана 31. став 2. Закона о финансирању политичких активности је прописано да Статутом политичке странке, односно уговором о образовању политичког субјекта, мора бити предвиђено именовање лица одговорног за финансијско пословање,

подношење извештаја, вођење књига и контакт са Агенцијом за борбу против корупције.

Одредбама члана 61. став 4. Статута Либерално демократске партије је прописано да секретар, уз сагласност Председништва, поставља лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига ЛДП, које је овлашћено да контактира са Републичком изборном комисијом.

Одредбама члана 31. став 3. Закона о финансирању политичких активности је прописано да политички субјекат обавештава Агенцију за борбу против корупције о именовану овлашћеног лица из става 2. у року од три дана од дана именовања.

Председништво Либерално демократске партије је Одлуком дел. бр. 206 од 16. априла 2015. године именovalo лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига ЛДП.

Одредбама члана 7. Закона о рачуноводству прописано је да правна лица и предузетници општим актом уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене, састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа, утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Међутим, у поступку ревизије су утврђене неправилности, које нису спречене системом интерне контроле, наведене у *Напоменама*: 6.1.2; 6.1.3; 6.1.4; 6.1.6; 6.2.1; 6.2.3; на основу којих је утврђено да постоје значајни недостаци у интерним контролама, односно да Либерално демократска партија није успоставила адекватан систем интерне контроле.

Налаз: Либерално демократска партија није успоставила адекватан систем интерне контроле и уредила организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, што није у складу са одредбама члана 7. Закона о рачуноводству.

Ризик: Недостаци у систему интерних контрола повећавају ризик од израде непоузданих финансијских извештаја и ризик од пословања које није у складу са прописима.

Препорука број 1: Препоручује се Либерално демократској партији да успостави адекватан систем интерне контроле и уреди политике, процедуре и активности на начин који спречава пословање које није у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима и спречава састављање непотпуних и нереалних финансијских извештаја.

4) Информисање и комуникација

(1) Рачуноводствени систем

Оквир финансијског извештавања

Либерално демократска партија води пословне књиге и сачињава финансијске извештаје у складу са Законом о рачуноводству¹² и подзаконским актима донетим на

¹² „Службени гласник РС“, број 62/ 13

основу тог закона, и то: Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица¹³, Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга правна лица¹⁴ и Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за друга правна лица¹⁵.

Либерално демократска партија је у 2017. години имала усвојен општи акт Правилник о рачуноводственим политикама од 25. септембра 2016. године, који је донео Надзорни одбор, а потписао председник Либерално демократске партије и којим се само уређују рачуноводствене политике, али не и рачуноводство партије у целини.

Разврставање

Одредбама члана 6. Закона о рачуноводству прописано је да се правна лица, у смислу овог закона, разврставају на микро, мала, средња и велика, у зависности од просечног броја запослених, пословног прихода и просечне вредности пословне имовине утврђених на дан састављања редовног годишњег финансијског извештаја у пословној години.

На дан састављања финансијских извештаја за 2016. годину, Либерално демократска партија се разврстала као микро правно лице, што је примењено на финансијско извештавање за 2017. годину, у складу са одредбама члана 6. Закона о рачуноводству.

За период од 01.01. до 31.12.2017. године, Либерално демократска партија се разврстала као микро правно лице, што ће се примењивати на финансијско извештавање за наредну пословну годину, а што је прихватила и Агенција за привредне регистре.

Састављање Годишњег извештаја о пословању за 2017. годину

Либерално демократска партија није сачинила Годишњи извештај о пословању за 2017. годину у смислу одредаба члана 29. став 4. Закона о рачуноводству, јер је на дан састављања финансијских извештаја за 2017. годину била разврстана као микро правно лице, које није дужно да саставља годишњи извештај о пословању.

Финансијско извештавање у складу са Законом о финансирању политичких активности

Годишњи финансијски извештај за 2017. годину, Либерално демократска партија је поднела Агенцији за борбу против корупције.

Либерално демократска партија у 2017. години није сачињавала Извештај о трошковима изборне кампање за председника Републике, јер није учествовала у председничким изборима.

Организација рачуноводства

Одредбама члана 61. Статута Либерално демократске партије прописана је надлежност секретаријата Партије за вођење књиговодства, и дато је овлашћење Секретару да, уз сагласност Председништва, поставља лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига странке, које је овлашћено да контактира са Републичком изборном комисијом.

¹³ „Службени гласник РС“, бр. 118/13 и 95/14

¹⁴ „Службени гласник РС“, број 137/14

¹⁵ „Службени гласник РС“, број 137/14

Одговорна лица за састављање годишњег финансијског извештаја су председник Либерално демократске партије као њен законски заступник, директор Либерално демократске партије и лице које води пословне књиге и саставља финансијске извештаје.

Одредбама члана 14. Закона о рачуноводству прописано је да правно лице општим актом уређује школску спрему, радно искуство и остале услове за лице које је одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја. Чланом 15. истог закона је прописано да вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја правно лице може поверити уговором у писаној форми, у складу са законом, привредном друштву или предузетнику који имају регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга.

Одредбама члана 32. став 2. Закона о рачуноводству прописана је одговорност за истинито и поштено приказивање финансијског положаја и успешности пословања како законског заступника, органа управљања и надзорног органа правног лица, тако и одговорност лица које саставља финансијске извештаје (члан 14. Закона о рачуноводству), са чијом одговорношћу се изједначава одговорност лица ангажованог по уговору (члан 15. истог закона).

У поступку ревизије Либерално демократска партија је дана 16. августа 2018. године дала писано изјашњење да није донела Правилник о рачуноводству којим се прописује организација рачуноводства ЛДП-а из разлога што обим документације везане за рад странке на годишњем нивоу не захтева свакодневно ангажовање, чак ни месечно, „па се обрадом података и израдом завршних рачуна и финансијских извештаја за 2017. годину и претходне године баве волонтери - чланице ЛДП-а које се иначе баве књиговодством, у месецу њихове законске предаје“.

Налаз: Либерално демократска партија је за обраду података, израду завршних рачуна и финансијских извештаја за 2017. годину и претходне године без документа у писаној форми ангажовала волонтере - чланице Либерално демократске партије које се према изјави одговорног лица иначе баве књиговодством, што није у складу са одредбама чланом 15. у вези са чланом 32. став 2. Закона о рачуноводству.

Ризик: Пропуштање Либерално демократске партија да вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја повери уговором у писаној форми привредном друштву или предузетнику који за то испуњава законом прописане услове указује да постоји ризик од нетачног финансијског извештавања, односно од неправилног евидентирања пословних промена и неправилног сачињавања финансијских извештаја.

Препорука број 2: Препоручује се Либерално демократској партији да вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја повери уговором у писаној форми привредном друштву или предузетнику, који имају регистровану претежну делатност за пружање рачуноводствених услуга.

Пословне књиге и рачуноводствене исправе

Либерално демократска партија је на основу одредаба чл. 2., 7. и 22. Закона о рачуноводству донела Правилник о рачуноводственим политикама, али није донела Правилник о организацији рачуноводства. Веза, *Непотпуно нормативно уређење организације рачуноводства*

Евиденције о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу, приходима, расходима и резултату пословања Либералне демократске партије се обезбеђују у

главној књизи и помоћним књигама.

Пословне књиге странке воде се по систему двојног књиговодства, коришћењем рачуноводственог информационог система – рачуноводственог софтвера.

Главна књига је јединствена на нивоу Либерално демократске партије и представља основ за састављање финансијских извештаја.

Књижење пословних промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима врши се на основу веродостојне рачуноводствене исправе. Рачуноводствену исправу састављају лица одговорна за обављање одговарајућих послова чијим извршењем настају пословне промене за које се састављају рачуноводствене исправе. Рачуноводствена исправа мора да обухвати све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе може сазнати основ и врста пословне промене. Рачуноводственом исправом сматра се и исправа добијена телекомуникационим путем, укључујући и електронску размену података између одбора и Централне странке у складу са усвојеним стандардима. Пословне књиге странке воде се на рачунару. Софтвер који се користи за вођење пословних књига мора да онемогући брисање пословних промена.

Ненадлежност органа за доношење акта о рачуноводству

Правилником о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије од 25. септембра 2016. године који је донео Надзорни одбор, а потписао председник Либерално демократске партије, са позивом на одредбе члана 61. Статута Либерално демократске партије, ближе су уређени општи услови за признавање и вредновање нематеријалних улагања, основних средстава, земљишта и грађевинских објеката, постројења, опреме, алата и инвентара и осталих основних средстава, дугорочних финансијских улагања, краткорочних потраживања и пласмана, поступање са трошковима позајмљивања, утврђивање губитака због обезвређивања, процењивање резервисања и осталих ставки, исправка материјално значајних грешака, као и начин обухватања догађаја након датума биланса стања.

Надлежност за Правилник о рачуноводству има Скупштина Либерално демократске партије (члан 24. алинеја 6. Статута), односно Главни одбор (члан 27. алинеја 19. Статута).

У хитним случајевима, када не постоји могућност за сазивање седнице Главног одбора, односно Скупштине, Председништво може донети одлуку из надлежности ова два органа, али за тако донету одлуку се мора тражити накнадна потврда надлежног органа (члан 28.).

Надлежност Надзорног одбора обухвата вршење ванредне контроле финансијског пословања Либерално демократске партије у целини и давање мишљења о свим финансијским извештајима ЛДП (члан 36. Статута Либерално демократске партије).

У складу са наведеним, ни Председник Партије ни Надзорни одбор немају овлашћење за доношење Правилника о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије, а утврђено је да Председништво није тражило накнадну потврду Скупштине Партије, односно Главног одбора као надлежних органа за доношење Правилника о рачуноводственим политикама.

Осим тога, одредбе члана 61. Статута не представљају правни основ за доношење Правилника о рачуноводственим политикама, јер су поменути одредбама прописани надлежност секретаријата ЛДП за вођење књиговодства, обавеза странке да

води посебне евиденције о прилозима и имовини, као и овлашћење Секретара да, уз сагласност Председништва, поставља лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига странке, које је овлашћено да контактира са Републичком изборном комисијом. Дакле, ни одредбама члана 61. Статута није дато овлашћење Надзорном одбору и Председнику Либерално демократске партије да донесу поменути правилник.

У поступку ревизије је утврђено да је Правилник о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије донео ненадлежан орган, што није у складу са одредбама чл. 24. ал. 6. и чл. 27. ал. 19. Статута Либерално демократске партије.

Налаз: Правилник о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије донео је ненадлежан орган, што није у складу са одредбама члана 24. алинеја 6. и члана 27. алинеја 19. Статута Либерално демократске партије.

Ризик: Чињеница да је ненадлежни орган Либерално демократске партије прописао рачуноводствене политике, може повећати ризик од нетачног исказивања имовине и обавеза у пословним књигама и финансијским извештајима странке.

Препорука број 3: Препоручује се Либерално демократској партији да Правилник о рачуноводственим политикама донесе надлежан орган, у складу са одредбама члана 24. алинеја 6. и члана 27. алинеја 19. Статута Либерално демократске партије.

Непотпуно нормативно уређење организације рачуноводства

Одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству је прописано да правна лица општим актом уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена. Такође се, уређују интерни рачуноводствени контролни поступци, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени. Овим општим актом се, такође, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокови за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

У поступку ревизије је утврђено да су интерним општим актом – Правилником о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије прописане само рачуноводствене политике, док остала питања која се тичу организације рачуноводства нису уређена, што није у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству.

Либерално демократска партија је у поступку ревизије доставила писано обавештење од 21. јуна 2018. године у коме наводи да је њено пословање у 2017. години уређено у потпуности у складу са Законом о политичким странкама, Законом о финансирању политичких активности и Законом о рачуноводству, као и да осим наведених, не постоје друга општа акта, интерна акта, правила, процедуре и одлуке важеће у 2017. години којима се уређује пословање политичке странке.

Налаз: Либерално демократска партија, осим усвојених рачуноводствених политика, општим актом није уредила организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање и откривање погрешно евидентираних пословних промена и друга питања која се тичу организације рачуноводства, што није у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству.

Ризик: Уколико Либерално демократска партија интерним актом о рачуноводству свеобухватно не уреди организацију рачуноводства, повећава се ризик од неправилне обраде рачуноводствених исправа, евидентирања пословних промена и непостојања интерних контрола, што може довести до настанка грешака у исказивању позиција у финансијским извештајима услед чега се нетачно приказује финансијски положај Либерално демократске партије у целини.

Препорука број 4: Препоручује се Либерално демократској партији да општим актом уреди организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање и откривање погрешно евидентираних пословних промена и друга питања која се тичу организације рачуноводства, у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству.

(2) Састављање и достављање финансијских извештаја

Редовни годишњи финансијски извештаји за 2017. годину, потписани квалификованим електронским потписом законског заступника – председника Либерално демократске партије, достављени су Агенцији за привредне регистре – Регистру финансијских извештаја дана 6. септембра 2018. године и евидентирани под бројем ФИН 198499/2018, у складу са одредбама чл. 33 – 35. Закона о рачуноводству.

(3) Рачуноводствене политике

Рачуноводствене политике су посебна начела, правила и пракса који служе за припремање и приказивање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству, Статутом и прописима о финансирању политичких активности.

Одредбама члана 7. Закона о рачуноводству¹⁶ је регулисано да правна лица односно предузетници, општим актом, у складу са овим законом, утврђују рачуноводствене политике.

Одредбама члана 3. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица¹⁷ прописано је да микро и друго правно лице врше признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у појединачним финансијским извештајима у складу са законом, другим прописом, овим правилником и својим актом о рачуноводственим политикама.

Одредбама члана 6. наведеног правилника прописано је следеће: да су рачуноводствене политике специфични принципи, основе, конвенције, правила и праксе које пословни субјект примењује при састављању и презентацији финансијских извештаја, да при избору рачуноводствених политика пословни субјект треба да се придржава општих рачуноводствених начела, принципа и правила вредновања који су прописани овим правилником и који су применљиви на конкретну трансакцију, а да у случају када за конкретну ситуацију и трансакцију нису прописана одговарајућа начела и правила одредбама овог правилника, пословни субјект може применити критеријуме за признавање и вредновање имовине, обавеза, прихода и расхода и резултата пословања који су прописани МСФИ за МСП.

У наставку се даје преглед значајнијих рачуноводствених политика Либерално демократске партије, уређених одредбама Правилника о рачуноводственим политикама:

¹⁶ „Службени гласник РС“, бр. 62/2013

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 118/2013 и 95/2014

(1) Признавање

Средства

Општи услови за признавање средстава су да Либерално демократска партија контролише средство, да му по основу средстава директно или индиректно притичу или је извесно да ће му притицати поуздано самерљиве економске користи и да трошак набавке средстава може поуздано да утврди Председник ЛДП. За стална средства која се калкулативно отписују сврставају се она чија је поједиачна вредност већа од 1.000 динара. За тумачење постојања додатних услова за признавање средстава у ЛДП задужује се Надзорни одбор. Председник ЛДП се задужује да пропише начине утврђивања постојања основа за престанак признавања средстава.

Обавезе

Општи услови за признавање рачуноводствених обавеза су: 1) да ЛДП има законску или изведену обавезу проистеклу из прошлог догађаја; 2) да се висина обавезе може поуздано измерити; 3) да је извесно да ће по основу измирења обавезе доћи до одлива економске вредности из ЛДП.

О постојању изведене обавезе Надзорни одбор извештава књиговођу.

За тумачење постојања додатних услова за признавање обавеза задужује се Председник Либерално демократске партије.

(2) Нематеријална улагања

При почетном признавању набављеног нематеријалног улагања, у случају одложеног плаћања, књиговођа се задужује да утврди цену нематеријалног улагања за уобичајене услове плаћања. За обрачун амортизације нематеријалних улагања примењује се метода пропорционалног отписивања. Преостали век коришћења појединачно за свако нематеријално улагање утврђује књиговођа, а дужан је да на датум сваког биланса изврши проверу преосталог века коришћења таквог улагања. Председник Либерално демократске партије задужује књиговођу да уради процену преостале вредности, ако је тај остатак значајан. Праг значајности износи 10.000 динара, а промена наведеног износа се може променити на предлог председника Либерално демократске партије.

(3) Основна средства- Инвестиционе некретнине

При почетном признавању набавне вредности инвестиционе некретнине књиговођа се задужује да утврди цену инвестиционе некретнине за уобичајене услове плаћања и, на основу ње, трошкова финансирања набавке инвестиционе некретнине.

Вредновање инвестиционе некретнине након почетног признавања врши се по фер вредности, осим ако се она не може утврдити без прекомерних трошкова и напора, у ком случају се она вреднује по процени коју врши Председник Либерално демократске партије.

(4) Основна средства - Земљиште и грађевински објекти, постројења, опрема, алат и инвентар и остала основна средства

При почетном признавању набављеног земљишта и грађевинских објеката (осим оних који су инвестициона некретнина), постројења, опреме, алата и инвентара и осталих основних средстава, књиговођа се задужује да утврди цену основног средства за уобичајене услове плаћања и на основу ње, трошкова финансирања набавке основног средства.

За обрачун амортизације основних средстава примењује се метода пропорционалног отписивања. Председник Либерално демократске партије може за поједина средства или групе средстава (нар. алат) одредити да се обрачун амортизације врши применом неке друге методе.

Утврђивање преосталог века употребе средстава врши се појединачно за свако средство, с тим да Председник Либерално демократске партије може, за поједине групе средстава чије су појединачне књиговодствене вредности релативно мање, утврдити јединствену стопу за обрачун амортизације.

Комисија која ставља основна средства у употребу је дужна да на дан 31. децембар сваке године проверава да ли има потребе променити првобитно утврђени преостали век коришћења средстава (што се може поверити и пописној комисији која пописује та средства уколико бар један њен члан има стручне способности да то уради) и процењени остатак вредности.

4) Дугорочна финансијска улагања- Улагања у придружена правна лица

Председник Либерално демократске партије одређује које правно лице за Либерално демократску партију представља придружено правно лице. Улагања у придружена правна лица у појединачним финансијским извештајима Либерално демократске партије обухватају се по методи трошка набавке.

5) Дугорочна финансијска улагања – Улагања у заједничке подухвате

Улагања у заједничке подухвате у појединачним финансијским извештајима Либерално демократске партије обухватају се по методи трошка набавке.

(7) Остала дугорочна финансијска улагања и пласмани

Вредновање осталих дугорочних финансијских улагања и пласмана која нису прибављена са намером да се са њима тргује врши се на следећи начин:

- зајмови и потраживања вреднују се по амортизованој цени уз коришћење методе ефективне камате, с тим да Председник Либерално демократске партије одређује која каматна стопа ће се примењивати и да ли ће се вршити дисконтовање;

- финансијска средства расположива за продају вреднују се по фер вредности, а ако немају котирану фер вредност на активном тржишту и ако им се фер вредност не може поуздано утврдити, вреднују се по трошку набавке.

Податке о тржишној вредности улагања и пласмана до 15. јануара за годишњи обрачун прибавља Председник Либерално демократске партије од овлашћених организација које се баве прометом наведених улагања и пласмана. Председник Партије може на предлог књиговође да ангажује стручно лице (вештака односно проценитеља) за утврђивање тржишне вредности поједних пласмана.

(8) Краткорочна потраживања и пласмани

Отпис краткорочних потраживања и пласмана код којих постоји вероватноћа ненаплативости врши се индиректним отписивањем, док се у случајевима када је немогућност наплате извесна и документована, отпис у целини или делимично врши директним отписивањем. Вероватноћа немогућности наплате се утврђује у сваком конкретном случају, на основу документованих разлога.

Краткорочна потраживања која нису наплаћена у року од 60 дана од дана истека рока за наплату, индиректно се отписују у висини од 100% номиналног износа потраживања, сем у случају када из образложеног предлога књиговође произлази да,

иако потраживање није наплаћено у року од 60 дана од дана истека рока за наплату, не ради се о потраживању код кога је извесна ненаплативост.

У осталим случајевима, одлуку о индиректном отпису, а на основу образложеног предлога књиговође и сагласности Надзорног одбора, доноси председник Либерално демократске партије.

Правна служба је дужна да истог дана по објављивању на сајту Агенције за привредне регистре Службу финансијске подршке и Сектор за комерцијалне послове писано обавести о отварању поступка стечаја или ликвидације над купцем, тј. дужником Либерално демократске партије.

Одлуку о директном отпису, а на основу образложеног предлога књиговође и сагласности председника Либерално демократске партије, доноси председништво.

(9) Поступање са трошковима позајмљивања

Друштво признаје све трошкове позајмљивања као расход периода у којем се налази.

(10) Утврђивање губитака због обезвређења

Председник Либерално демократске партије утврђује да ли постоје индикатори који указују да је дошло до обезвређења средстава на које се односе одредбе одељка 27. МСФИ за МСП, као и да ли постоје индикатори који указују да је дошло до смањења раније признатог обезвређења тих средстава. У случају постојања тих индикатора, дужан је да да упутства за утврђивање износа обезвређења или износа за који раније призната обезвређења треба сторнирати.

(11) Процењивање резервисања

Председник Либерално демократске партије је задужен да обезбеди релевантне податке за признавање, престанак признавања, коришћење и процену висине резервисања.

За потребе процене резервисања за судске спорове обавезује се правна служба да на захтев председника Либерално демократске партије пружи рачуноводству неопходне податке.

За потребе процене резервисања за гаранције обавезује се техничка служба да на захтев председника пружи рачуноводству неопходне податке.

(12) Процењивање осталих ставки

Председник Либерално демократске партије просуђује да ли су се стекли услови за прекласификацију неког сталног средства у стално средство намењено продаји и да ли су престали услови за признавање неког средства као сталног средства намењеног продаји.

Председник Либерално демократске партије просуђује значајност висине одложених пореских средстава, одложених пореских обавеза, активних и пасивних временских разграничења и других ставки и одлучује да ли ће се и на који начин вршити њихово рачуноводствено обухватање.

(13) Исправка материјално значајних грешака

Одређивање да ли је нека грешка материјално значајна врши Председник Либерално демократске партије. Он одређује и да ли је и до ког обрачунског периода изводљиво ретроактивно исправљање материјално значајне грешке.

(14) Начин обухватања ефеката промене рачуноводствених политика

Председник Либерално демократске партије процењује да ли је ретроактивна промена рачуноводствене политике изводљива.

(15) Начин обухватања догађаја након датума биланса стања

Председник Либерално демократске партије процењује начин на који ће бити рачуноводствено обухваћени догађаји након датума биланса стања.

У поступку ревизије је утврђено да су рачуноводствене политике Либерално демократске странке уређене супротно одредбама Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица и Закона о финансирању политичких активности, а нарочито:

- признавање нематеријалних улагања – што није у складу са чланом 13. наведеног правилника којима је прописано да се нематеријална имовина почетно мери по набавној вредности, односно историјском трошку;
- инвестиционе некретнине – што није у складу са чланом 14. Закона о финансирању политичких активности којима је прописано да политички субјект не може стицати приход од промотивне, односно комерцијалне делатности;
- земљиште и грађевински објекти, постројења, опрема, алат и инвентар и остала основна средстава и обрачун њихове амортизације - што није у складу са чланом 14. наведеног правилника којим је прописано да дугорочна материјална имовина обухвата земљиште, грађевинске објекте, постројења и опрему, транспортна средства, намештај, алат и инвентар са корисним веком употребе дужим од годину дана, авансе плаћене за дугорочну материјалну имовину и осталу дугорочну материјалну имовину, а која испуњава услове за признавање као средство, почетно се мери по набавној вредности, односно цени коштања, као и да се након почетног признавања, дугорочна материјална имовина мери по набавној вредности, односно цени коштања умањеној за акумулирану амортизацију и за евентуалне акумулиране губитке по основу обезвређења; за обрачун амортизације дугорочне материјалне имовине могу се користити различити методи – праволинијски метод, дегресивни метод и функционални метод, а пословни субјект се опредељује за метод који најверније одражава очекивану динамику трошења будућих економских користи садржаних у средству. Тај метод се конзистентно примењује из периода у период осим ако не дође до промене очекиване динамике трошења тих будућих економских користи;
- улагања у придружена правна лица и у заједничке подухвате – што није у складу са чланом 19. Закона о финансирању политичких активности којом је прописано да се средства за финансирање редовног рада политичких субјеката користе за функционисање и пропагирање идеје политичког субјекта и подразумевају: рад са бирачима и чланством, трошкове превоза и одржавања скупова, трошкове промоције, рекламног материјала и публикација, трошкове истраживања јавног мњења, обуке, међународну сарадњу, трошкове зарада и накнада запослених, комуналне трошкове, као и трошкове за друге сличне активности. Средства за финансирање редовног рада политичких субјеката користе се и за финансирање трошкова изборне кампање, у складу са овим законом. Средства добијена из јавних извора у

износу од најмање 5% укупних средстава добијених за редован рад на годишњем нивоу, политички субјекат је дужан да користи за стручно усавршавање и оспособљавање, међународну сарадњу и рад са чланством;

- краткорочна потраживања и отпис – предвиђена су задужења секретаријата и различитих служби Либерално демократске партије (Сектор за правне, кадровске и опште послове, Правна служба, Служба финансијске оперативе, Служба за комерцијалне послове) у вези са отписом краткорочних потраживања и пласманима, а да није сачињен интерни општи акт којим је прописана унутрашња организација и систематизација радних места у Партији, односно да наведени организациони делови нису предвиђени;
- капитал и обавезе – ова категорија није уређена, што није у складу са чланом 24. наведеног правилника.

Налаз:

1) Правилником о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије нису прописане рачуноводствене политике у вези са капиталом, што није у складу са одредбама члана 24. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица;

2) Правилником о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије прописане су рачуноводствене политике у вези са признавањем нематеријалних улагања, земљиштем и грађевинским објектима, постројењима, опремом, алатом и инвентаром и осталим основним средствима и обрачуном њихове амортизације, што није у складу са одредбама чл. 13. и 14. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

Ризик: Уколико Либерално демократска партија не уреди своје рачуноводствене политике у складу са одредбама Закона о рачуноводству и одредбама Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, може доћи до погрешног признавања и вредновања наведених позиција у финансијским извештајима, услед чега се нетачно приказује финансијски положај Либерално демократске партије у целини.

Препорука број 5: Препоручује се Либерално демократској партији да Правилником о рачуноводственим политикама уреди рачуноводствене политике у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица.

4. Попис имовине и обавеза

Либерално демократска партија није извршила годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2017. године, иако је чланом 16. став 2. Закона о рачуноводству¹⁸ прописано да правно лице, односно предузетник врши попис имовине и обавеза и усклађује стање по књигама са стањем по попису на крају пословне године; чланом 2. став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања

¹⁸ „Службени гласник РС“, бр. 62/13

књиговодственог стања са стварним стањем¹⁹ прописано да правно лице врши годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембра године за коју се врши попис; одредбама члана 4. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем регулисано је да правно лице, у складу са општим актом, образује потребан број сталних или повремених комисија за попис имовине и обавеза, одређује период у коме ће комисије вршити попис, време за попис и рокове достављања извештаја о извршеном попису надлежном органу правног лица.

У Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, приказана је имовина странке у износу од 12.304 хиљаде динара и обавезе из пословања у износу од 462.866 хиљада динара.

Имовина Либерално демократске партије која је предмет пописа према овом Правилнику обухвата: некретнине, постројења и опрему; залихе материјала; друга потраживања и готовинске еквиваленте и готовину.

Обавезе које су предмет пописа јесу дугорочне и краткорочне обавезе.

За истинито и поштено приказивање финансијског положаја и успешност пословања правног лица, одговоран је законски заступник, орган управљања и надзорни орган правног лица у складу са одредбама члана 32. став 2. Закона о рачуноводству, односно лице одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја - члан 14. Закона о рачуноводству.

Правилником о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије од 25. септембра 2016. године није прописана обавеза редовног пописа имовине, потраживања и обавеза који се обавезно врши на крају пословне године, што није у складу са чланом 16. Закона о рачуноводству.

По писаном захтеву Државне ревизорске институције од 18. јуна 2018. године да се достави Елаборат о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2017. године, Либерално демократска партија је дала писану изјаву од 21. јуна 2018. године у којој, у вези са стањем имовине и обавеза на дан 31. децембра 2017. године, наводи да не поседује имовину. У поступку ревизије констатовано је да је Одлуком Председништва Либерално демократске партије одржаној 17. новембра 2014. године, да странка не поседује покретну, нити непокретну имовину у свом власништву, да не постоји комисија која би се бавила имовином и њеним пописивањем, као и да је у случају набавке било које врсте имовине, странка дужна да формира комисију која би се бавила пописивањем покретне и непокретне имовине.

У поступку ревизије је утврђено да Либерално демократска партија није извршила годишњи попис имовине и обавеза исказаних на дан 31. децембар 2017. године, јер:

1) није сачинила елаборат о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2017. године који обавезно садржи: одлуке о образовању комисија за попис; упутство о попису; планове рада комисија за попис; извештаје комисија за попис; извештај о извршеном попису и одлуку о усвајању извештаја о извршеном попису;

2) није извршила пописне радње прописане чланом 9. став 1. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, због чега није утврдила стварно стање имовине и обавеза у финансијским извештајима и није извршила усклађивање књиговодственог стања ове имовине и обавеза са стварним стањем на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 118/13 и 37/14

одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Налаз: Либерално демократска партија није вршила годишњи попис имовине и обавеза исказаних у билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, и то имовине у износу од 12.304 хиљада динара и обавеза из пословања у износу од 462.866 хиљада динара, због чега није утврдила стварно стање имовине и обавеза у финансијским извештајима и није вршила усклађивање књиговодственог стања ове имовине и обавеза са стварним стањем на дан биланса, што није у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Ризик: Невршење редовног годишњег пописа имовине и обавеза Либерално демократске партије за 2017. годину, указује да постоји ризик од нетачног исказивања имовине и обавеза у пословним књигама и финансијским извештајима странке на дан биланса стања.

5. Програм пословања/Финансијски план

За контролу финансијског пословања и извештавање о реализацији финансијских елемената програмских активности, неопходно је састављање и доношење финансијског плана за сваку пословну годину и праћење реализације истог, у складу са прописаном обавезом за спровођење финансијске контроле и у складу са Законом о финансирању политичких активности, а што се спроводи доношењем финансијског плана.

Одредбама члана 30. тачка 20. Статута Либерално демократске партије прописана је надлежност Главног одбора за утврђивање годишњег финансијског плана странке.

Председништво Либерално демократске партије донело је финансијски план за 2017. годину, дел. бр. 574 од 28. децембра 2016. године у коме се наводи да сви приходи из републичког буџета и буџета локалних самоуправа у којима партија има одборнике одлазе на отплате дугова према повериоцима, с обзиром на то да је рачун Либерално демократске партије у блокади од 2014. године.

У току 2017. године није вршена измена финансијског плана Либерално демократске партије за 2017. годину.

6. Финансијски извештаји

6.1. Биланс стања

6.1.1. Некретнине, постројења и опрема (група рачуна 02)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
<i>Опрема</i>		
Канцеларијска опрема	5.499	5.499
<i>Укупно:</i>	5.499	5.499
Исправка вредности:		
- опреме	0	0
<i>Укупно:</i>	0	0
Свега:	5.499	5.499

Набавна вредност некретнина, постројења и опреме исказана је у износу од 5.499 хиљада динара, као и претходне године, јер промене на рачуну набавне вредности ових средстава у току 2017. године нису евидентирани. Набавна вредност некретнина, постројења и опреме у целини се односи на канцеларијску опрему, и то: намештај, рачунаре, фотокопир апарате, телефонске центре са припадајућим инсталацијама и апаратима, мобилне телефоне и др.

У пословним књигама Либерално демократске партије за 2017. годину, није евидентирана исправка вредности по основу обрачунате амортизације предметне канцеларијске опреме.

Либерално демократска партија је у својим пословним књигама и финансијским извештајима исказала стање опреме набављене у ранијим годинама у износу од 5.499 хиљада динара без веродостојних рачуноводствених исправа – исте нису презентоване у поступку ревизије, а наведена опрема није пописана са стањем на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са одредбама члана 8. став 1. и члана 16. Закона о рачуноводству.

Табела 1.

Стање и промене вредности основних средстава у 2017. години

у 000 динара

Опис	Почетно стање 01.01.2017.	Повећање у 2017. години	Смањење у 2017. години	Стање на дан 31.12.2017.
Набавна вредност				
Постројења и опрема	5.499	-	-	5.499
Укупно:	5.499	-	-	5.499
Исправка вредности				
Постројења и опрема	-	-	-	-
Укупно:	-	-	-	-
Неотписана вредност на дан 31.12.2016.				5.499
Неотписана вредност на дан 31.12.2017.				5.499

Налаз: Либерално демократска партија је у својим пословним књигама и финансијским извештајима исказала стање опреме набављене у ранијим годинама у износу од 5.499 хиљада динара без веродостојних рачуноводствених исправа, нити је иста пописана са стањем на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са одредбама члана 8. став 1. и члана 16. Закона о рачуноводству.

Ризик: Исказивање имовине без веродостојне документације повећава ризик од израде непоузданих финансијских извештаја и ризик од пословања које није у складу са прописима.

6.1.2. Залихе (Класа 1)

у 000 динара

31.12.2017. 31.12.2016.

Залихе

Дати аванси за залихе и услуге

Свега:

6.383

6.383

6.383

6.383

Либерално демократска партија је у својим пословним књигама и финансијским извештајима исказала стање датих аванса за залихе и услуге дате у ранијим годинама у износу од 6.383 хиљада динара, за које нису стављене на увид веродостојне рачуноводствене исправе - исте нису презентоване у поступку ревизије, а дати аванси нису пописани са стањем на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са одредбама члана 8. став 1. и члана 16. Закона о рачуноводству. Према финансијским извештајима Либерално демократске партије за период 2014. – 2017. година, стање датих аванса за залихе на дан 31. децембар 2013. године износило је 3.586 хиљада динара, на дан 31. децембар 2014. године износило је 6.383 хиљада динара, а наведено стање датих аванса из 2014. године је неизмењено закључно са 31. децембром 2017. године.

Либерално демократска партија није извршила исправку вредности потраживања за дате авансе за залихе, који су плаћени у ранијим годинама, што није у складу са одредбама чл. 20. и 21. Закона о рачуноводству, чл. 21. и 36. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица и Правилника о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије, којима је уређено да се отпис краткорочних потраживања и пласмана код којих постоји вероватноћа ненаплативости врши индиректним отписивањем, док се у случајевима када је немогућност наплате извесна и документована, отпис у целини или делимично врши директним отписивањем, с тим да се вероватноћа могућности наплате утврђује у сваком конкретном случају, на основу документованих разлога. Краткорочна потраживања која нису наплаћена у року од 60 дана од дана истека рока за наплату, индиректно се отписују у висини од 100% номиналног износа потраживања, осим у случају када из образложеног предлога књиговође произлази да, иако потраживање није наплаћено у року од 60 дана од дана истека рока за наплату, не ради се о потраживању код кога је извесна ненаплативост.

Налаз: Либерално демократска партија није извршила индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично датих аванса за залихе у износу од 6.383 хиљада динара плаћених у ранијим годинама, што није у складу са одредбама чл. 20. и 21. Закона о рачуноводству, чл. 21. и 36. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица и тач. (8) Правилника о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије.

Ризик: Пропуштање да се изврши индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично датих аванса за залихе због ненаплативости указује да постоји ризик од израде непоузданих финансијских извештаја у делу расхода директних отписа и пословања које није у складу са прописима.

Препорука број 6: Препоручује се Либерално демократској партији да због ненаплативости изврши индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично датих аванса за залихе, као и да предузме активности ради повраћаја средстава, у износу од 6.383 хиљада динара, на терет вишка расхода над приходима.

6.1.3. Друга потраживања (група рачуна 22)

у 000 динара

31.12.2017. **31.12.2016.**

Друга потраживања

Потраживања од државних органа по основу дотација	<u>418</u>	<u>418</u>
Свега:	418	418

Либерално демократска партија је у својим пословним књигама и финансијским извештајима исказала стање потраживања од државних органа по основу дотација у износу од 418 хиљада динара, за које нису стављене на увид веродостојне рачуноводствене исправе - исте нису презентоване у поступку ревизије, а наведена потраживања од државних органа нису пописана са стањем на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу одредбама члана 8. став 1. и члана 16. Закона о рачуноводству. Према финансијским извештајима Либерално демократске партије за период 2014. – 2017. година, стање потраживања од државних органа по основу дотација на дан 31. децембар 2013. године износило је 418 хиљада динара, а наведено стање потраживања од државних органа по основу дотација потиче из 2013. године и неизмењено је закључно са даном 31. децембар 2017. године.

Либерално демократска партија није извршила исправку вредности других потраживања која су исказана у износу од 418 хиљада динара – у целини се односе на потраживања од државних органа и организација по основу дотација, која су формирана у ранијим годинама (пренесе се од 31. децембра 2013. године у истом непромењеном износу), што није у складу са одредбама чл. 20. и 21. Закона о рачуноводству, чл. 21. и 36. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица и чл. 9. Правилника о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије, којима је уређен отпис краткорочних потраживања и пласмана код којих постоји вероватноћа ненеаплативости.

Налаз: Либерално демократска партија није извршила индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично других потраживања од државних органа и организација по основу дотација у износу од 418 хиљада динара, која су формирана у ранијим годинама (пренесе се од 31. децембра 2013. године у истом непромењеном износу), што није у складу са одредбама чл. 20. и 21. Закона о рачуноводству, чл. 21. и 36. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица и чл. 9. Правилника о рачуноводственим политикама Либерално демократске партије.

Ризик: Пропуштање да се изврши индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично других потраживања од државних органа и организација по основу дотација, због ненаплативости, указује да постоји ризик од израде непоузданих финансијских извештаја у делу расхода директних отписа и пословања које није у складу са прописима.

Препорука број 7: Препоручује се Либерално демократској партији да због ненаплативости изврши индиректни отпис, односно отпис у целини или делимично других потраживања од државних органа и организација по основу дотација, као и да предузме активности ради повраћаја средстава, у износу од 418 хиљада динара, на терет вишка расхода над приходима.

6.1.4. Готовински еквиваленти и готовина (група рачуна 24)

у 000 дин

31.12.2017. **31.12.2016.**

Готовински еквиваленти и готовина

Текући (пословни) рачуни	-	-
Благајна	<u>4</u>	<u>4</u>
Свега:	4	4

Готовински еквиваленти и готовина су исказани у износу од 4 хиљада динара и односе се на благајну. На динарским рачунима – за редован рад код „Комерцијалне банке“ а.д. Београд, као и код Управе за трезор, Београд је остварен промет од 20.434 хиљада динара и нема стања на крају године. Према подацима Народне банке Србије, у принудној наплати са укупним износом блокаде од 92.066.842,03 динара на дан 11. септембар 2018. године сви рачуни Либерално демократске партије који подлежу блокади су по основу принудне наплате непрекидно у блокади од 10. септембра 2015. године²⁰, односно укупно број дана 1.097 дана.

У „Службеном гласнику Републике Србије“, број 71 од 25. јула 2012. године, објављена је Одлука Уставног суда са седнице одржане 12. јула 2012. године којом је исти донео одлуку да одредба члана 13. став 3. Закона о стечају који гласи: ако по покрићу насталих трошкова преостану средства, та средства се уплаћују у Буџет Републике Србије, као и одредбе чл. 150. до 154. Закона о стечају („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009) нису у сагласности са Уставом. Одредбама чл. 150. до 154. Закона о стечају био је уређен посебан поступак у случају дуготрајне неспособности за плаћање (Обавештење и покретање претходног стечајног поступка; Рок за уплату предујма; Расправа о отварању и закључењу стечајног поступка; Поступање са имовином стечајног дужника).

У наставку се дају подаци о рачунима и промету по рачунима (исти немају почетно и крајње стање) којима Либерално демократска партија располаже на дан 31. децембар 2017. године:

Р. бр.	Банка	Број рачуна	Намена рачуна	Статус рачуна	Промет	
					Дуговни	Потражни
1	Министарство финансија Управа за трезор	840-9127763-36	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	19.619	19.619
2	Комерцијална банка а.д. Београд	205-103246-71	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	815	815
3	Banca Intesa A.D.- Beograd	160-929703-08	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	-	-
4	Комерцијална банка а.д. Београд	205-103268-05	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	-	-
5	Комерцијална банка а.д. Београд	205-103941-23	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	-	-
6	Комерцијална банка а.д. Београд*	205- 70400002620-24		блокиран по основу принудне наплате	-	-
7	Eurobank A.D.- Beograd	3160000085060- 41	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	-	-
8	OTP banka Srbija A.D.- Novi Sad	325- 9500700015564- 63	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	-	-

²⁰ Извор: Сајт Народне банке Србије – Претраживање дужника у принудној наплати

9	Агроиндустријска комерцијална банка АИК банка акционарско друштво, Београд	105-51582-95	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	-	-
10	Агроиндустријска комерцијална банка АИК банка акционарско друштво, Београд	105-2287099-27	Редован рад	блокиран по основу принудне наплате	-	-
11	Агроиндустријска комерцијална банка АИК банка акционарско друштво, Београд	105-51841-94	Избори	рачун не подлеже блокади	-	-
12	Агроиндустријска комерцијална банка АИК банка акционарско друштво, Београд	105-2124664-04	Избори – републички одржани 24.04.2016. г.	рачун не подлеже блокади	-	-
13	Агроиндустријска комерцијална банка АИК банка акционарско друштво, Београд	105-2125050-10	Избори – покрајински одржани 24.04.2016. г.	рачун не подлеже блокади	-	-
14	Агроиндустријска комерцијална банка АИК банка акционарско друштво, Београд	105-2125927-95	Избори – локални град Панчево одржани 24.04.2016. г.	рачун не подлеже блокади	-	-
Укупно:					20.434	20.434

У поступку ревизије Либерално демократска партија није презентовала уговоре о отварању наведених рачуна.

Либерално демократска партија поседује четири рачуна који не подлежу блокади код Agroindustrijske komercijalne banke, AIK banke a.d., Beograd, који су намењени за изборну кампању и на којима нема стања. У поступку ревизије су прибављени захтеви за гашење наведених рачуна.

Независна потврда стања средстава на рачуну

Исказано стање новчаних средстава Либерално демократске партије на рачунима код пословних банака потврђено је изводима и независном потврдом Комерцијалне банке а.д. Београд и код Agroindustrijske komercijalne banke, AIK banke a.d., Beograd – по захтеву Државне ревизорске институције, у складу са одредбама члана 7. и 16. Закона о рачуноводству.

Благајничко пословање

Исказано стање благајне у пословним књигама Либерално демократске партије износи четири хиљада динара. Либерално демократска партија не поседује дневник благајне, нити је одређено лице задужено за вођење благајне и није извршила попис исте на дан 31. децембар 2017. године услед чега нисмо могли да се уверимо да је исказани почетни износ и салдо благајне на крају године тачан. Општим актом о рачуноводству и рачуноводственим политикама Либерално демократска партија није ближе уредила поступање са готовинским еквивалентима и готовином.

Одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству прописано је да правна лица, односно предузетници општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују

кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Одредбама члана 11. став 10. Закона о рачуноводству прописано је да се у дневник благајне уносе пословне промене које настају по основу готовине и других вредности које се воде у благајни правног лица и предузетника.

Налаз: Либерално демократска партија није Правилником о рачуноводственим политикама ближе уредила признавање и вредновање готовинских еквивалената и готовине, што није у складу са одредбама члана 7. став 1. Закона о рачуноводству.

Ризик: Недостаци у систему интерних контрола који се односе на готовинске еквиваленте и готовину повећавају ризик од израде непоузданих финансијских извештаја и ризик од пословања које није у складу са прописима.

Препорука број 8: Препоручује се Либерално демократској партији да изменама и допунама Правилника о рачуноводственим политикама у делу признавања и вредновања готовинских еквивалената и готовине, исти усклади са одредбама члана 7. став 1. и члана 11. став 10. Закона о рачуноводству.

6.1.5. Улози (рачун 340 и рачун 350)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
<i>Улози</i>		
Улози (сопствени извори) оснивача и других лица	-	-
Нераспоређени вишак прихода над расходима	-	-
Вишак расхода над приходима	(450.562)	(459.959)
Свега:	(450.562)	(459.959)

На рачуну улога (сопствени извори) оснивача и других лица у 2017. години, као и крајем претходне године, није исказано стање. У оквиру улога исказан је само вишак расхода над приходима у износу од 450.562 хиљада динара, који се односи на вишак расхода пренет из ранијих година у износу од 459.959 хиљада динара, по умањењу за позитиван финансијски резултат – нето вишак прихода над расходима остварен пословањем у 2017. години у износу од 9.397 хиљада динара.

6.1.6. Обавезе из пословања (група рачуна 43)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
<i>Обавезе из пословања</i>		
Добављачи у земљи	421.197	430.594
Свега:	421.197	430.594

Обавезе из пословања које су исказане у износу од 421.197 хиљада динара, односе се на обавезе према добављачима. У наставку се даје преглед стања обавеза из пословања Либерално демократске партије у периоду 2013-2017. година – према финансијским извештајима (Биланс стања на дан 31.12.):

Група рачуна	Позиција	АОП	Година	Износ
43	Обавезе из пословања	0415	2013.	208.410
43	Обавезе из пословања	0415	2014.	342.668
43	Обавезе из пословања	0415	2015.	345.531
43	Обавезе из пословања	0415	2016.	430.594
43	Обавезе из пословања	0415	2017.	421.197

У наставку се даје преглед обавеза Либерално демократске партије из пословања/ добављачи са стањем на дан 31. децембар у периоду од 2015-2017. године – према пословним књигама, по правним лицима:

Табела број 2.

Обавеза ЛДП према добављачима

if Partn 2016/2017.	Назив партнера	Место	31.12.2015.	31.12.2016.	31.12.2017.
1	АИК банка	Београд	2.361.440,28	2.361.440,28	2.361.440,28
11	П.П. Општина Стари град	Београд	72.048,96	1.049.419,75	1.049.419,75
52	ALMA QUATRO	Београд	-	4.329.508,98	4.329.508,98
34	ART PRODUCENT 011	Београд	-	1.125.000,00	1.125.000,00
63	B 92 RDP	Београд	-	7.384.579,21	7.384.579,21
77	CAS MEDIA	Београд	-	3.013.597,64	3.013.597,64
48	DPC DCO	Београд	-	1.328.555,38	1.328.555,38
66	HAPPY TV	Београд	-	2.367.864,68	2.367.864,68
87	Manufaktura projekata	Краљево	-	1.400.000,00	1.400.000,00
31	Marketing united team	Београд	-	10.999.200,00	10.999.200,00
18	Mega ton production	Београд	-	7.963.040,00	7.963.040,00
53	Message d.o.o.	Београд	-	2.045.506,54	2.045.506,54
70	Midžor film	Владимировац	-	1.177.000,00	1.177.000,00
11	П.П. Општина Стари град	Београд	-	1.241.483,93	1.241.483,93
73	PINK IC	Београд	-	7.784.216,11	7.784.216,11
67	ПРВА ТВ	Београд	-	10.322.398,80	10.322.398,80
20	PTC	Београд	-	2.501.713,00	2.501.713,00
71	SCOMEDIASCO	Нови Сад	-	3.096.480,00	3.096.480,00
49	СПРИНТ+	Сопот	-	1.250.000,00	1.250.000,00
32	Стефан Младеновић ПР	Београд	-	1.473.000,00	1.473.000,00
79	Тимочка ТВ и радио	Зајечар	-	2.854.464,00	2.854.464,00
Остали добављачи	„Art Producent 011“ „Draslar partner“ d.o.o. „Infobiro“ „Internet group“ „Osandeset deset“ PR“Polycom“ „Media team“ d.o.o. „Sova production“ „TCA Travel Agenci“ и др.		619.273,03	11.046.178,24	1.649.953,56
„Преузето салдо 2014.“	-		342.479.073,46	342.479.073,46	342.479.073,46
Укупно:			345.531.835,73	430.593.720,00	421.197.495,32

Према пословним књигама Либерално демократске партије обавезе према добављачима са стањем на дан 31. децембар 2017. године које су исказане у износу од

421.197 хиљада динара, односе се на обавезе према повериоцима/добављачима пренете из 2015. године у износу од 3.053 хиљада динара и преузета салда добављача из 2014. године у износу од 342.479 хиљада динара – укупно стање за 2015. годину у износу од 345.532 хиљада динара и промене/повећање стања ових обавеза до 31. децембра 2017. године у износу од 75.125 хиљада динара (повећање у 2016. години за износ од 85.062 хиљада динара; смањење у 2017. години за износ од 9.397 хиљада динара). На позицији „Преузети салдо 2014.“ која је износила 342.479 хиљада динара, до 31. децембра 2017. године измена није било.

Позиција „Преузети салдо 2014.“ се односи:

у 000 динара					
Иф партнера	Назив партнера	Место	Опис трошка/услуге	31.12.2013.	31.12.2014.
52	ALMA QUATRO	Београд	Билборд	14.361	14.361
63	B 92 RDP	Београд	Емитовање ТВ спота	24.136	24.136
73	PINK IC	Београд	Емитовање ТВ спота	28.840	28.840
20	PTC	Београд	Емитовање ТВ спота	37.431	37.431
Остали добављачи	„Dan graf“ „Политика“ „Ringier axel springer“ „Bak polis“ „DPC“ „ПРВА ТВ“ „Internet group“ „Grafolik“ „Телеком“ и др.			103.642	237.901
Укупно:				208.410	342.669

У вези са позицијом – „Преузето салдо 2014.“ у износу од 342.479 хиљада динара, извршен је увид у уговоре, образце – Извод отворених ставки и другу документацију која се односи на обавезе Либерално демократске партије према повериоцим/добављачима исказане у пословним књигама за 2014. годину и раније, и то:

Поверилац/добављач	Документ	Дуговање на дан	Износ дуга
Град Београд, Градска управа града Београда, Агенција за пословни простор, Београд	Извод отворених ставки од закупаца: 01.01.2013. – 31.12.2013. Дел. бр. ЛДП 216/11.2.2014.	31.12.2013.	15.816.935,66
ЈП „Пословни простор Врачар“ Београд	Допис: Усаглашавање стања потраживања и обавеза бб од 18.12.2013.	30.11.2013.	1.899.369,84 79.910,72
Графолик д.о.о., Београд	Допис бб од 11.02.2014.	11.02.2014.	4.386.895,96
Радио телевизија Србије, Београд	Уговор о закупу рекламног простора бр. Р-0435 од 14.02.2014. (нето уз попуст од 15%)	14.02.2014.	48.000.000,00
City Light, Београд	Уговор о закупу рекламних медија од 20.02.2014. (EUR 43.090,00)	20.02.2014.	EUR 43.090,00 или 5.104.988,64
Digital Printing Center,	Извод отворених ставки бр. 093 од	01.01.2015.	9.439.624,61

Београд	15.03.2016. – датум валуте 01.01.2015.		
Телеком Србија	Обавештење о дугу бр. 38952/1-2014 од 04.02.2014.	31.01.2013.	28.272.834,48
АД „АИК БАНКА“ Ниш	Извод отворених ставки на дан 31.12.2013. године – без обрачунатог пресека редовних камата, ревалоризација и камата за период доцње са 31.12.2013. године	31.12.2013.	27.414.111,37
Радио дифузно предузеће „Б-92“ а.д. Београд	Уговор о оглашавању бр. 061/2014 од 11.03.2014.	20.02.2014.	EUR 300.000,00 или 35.541.810,00
Alma Quatro Београд	Извод отворених ставки на дан 31.12.2015. - валута 01.04.2014. Дел. бр. ЛДП 025/26.01.2016.	01.04.2014.	14.360.703,43

Према презентованој документацији – помоћна књига (аналитичке евиденције) добављача са стањем на дан 31. децембар 2017. године, као ни за раније године није презентована, добављачи странке су:

- „Pink international company“ д.о.о. Београд, претежна делатност овог добављача је производња и емитовање телевизијског програма;
- „Радио медијска установа Радио телевизија Србије“ Београд, претежна делатност овог добављача је производња и емитовање телевизијског програма;
- „Нарру ТВ“ Београд претежна делатност овог добављача је производња и емитовање телевизијског програма,
- „Доо за promet i usluge Alma quattro“ Београд, претежна делатност овог добављача је рекламирање;
- „Телеком Србија“ а.д. Београд, претежна делатност овог добављача су кабловске телекомуникације,
- „Тимочка телевизија и радио“ а.д. Зајечар, претежна делатност овог добављача је производња и емитовање телевизијског програма,
- Графичко издавачко друштво „ГРАФОЛИК“ д.о.о. Београд.

У поступку ревизије утврђено је да су у финансијским извештајима Либерално демократске партије исказане обавезе према добављачима у износу од 421.197 хиљада динара, по основу емитовања ТВ спотова, постављања билборда и других услуга и испорука робе извршених у периоду почев од 2013. до 2016. године, а које нису на одговарајући начин регулисане, што није у складу са одредбама члана 12. Закона о рачуноводству, 26. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга правна лица и 27. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, као и закљученим уговорима са добављачима.

Налаз: У пословним књигама Либерално демократске партије су исказане обавезе према добављачима у износу од 421.197 хиљада динара по основу емитовања ТВ спотова, постављања билборда и других услуга и испорука робе извршених у периоду 2013-2016. године које нису на одговарајући начин регулисане, што није у складу са одредбама члана 12. Закона о рачуноводству, члана 26. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга правна лица и члана 27. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, као и закљученим уговорима са добављачима.

Ризик: Нерегулисане обавезе према добављачима указују да постоји ризик од неправилног исказивања позиција финансијских извештаја, јер се не утврђују приходи од прилога правних лица/добављача који могу настати оприходовањем застарелих и/или других обавеза.

Препорука број 9: Препоручује се Либерално демократској партији да регулише своје обавезе настале у периоду 2013-2016. године према добављачима које су у финансијским извештајима странке са стањем на дан 31. децембар 2017. године исказане у износу од 421.197 хиљада динара.

6.1.7. Остале краткорочне обавезе (група рачуна 45 и 46)

	<u>31.12.2017</u>	у 000 <u>31.12.2016</u>
<i>Остале краткорочне обавезе</i>		
Остале краткорочне обавезе	4.649	4.649
Свега:	4.649	4.649

Остале краткорочне обавезе које су исказане у износу од 4.649 хиљада динара, односе се на обавезе за накнаде, које су евидентирани у пословним књигама и исказане у финансијским извештајима Либерално демократске партије у ранијим годинама.

6.1.8. Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине (група рачуна 48)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
<i>Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине</i>		
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	66	66
Свега:	66	66

Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине које су исказане у износу од 66 хиљада динара, односе се на обавезе за порез на исплате накнада, које су евидентирани у пословним књигама и исказане у финансијским извештајима Либерално демократске партије у ранијим годинама.

6.1.9. Пасивна временска разграничења (49 осим 498)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
<i>Пасивна временска разграничења</i>		
Остала пасивна временска разграничења	106	106
Свега:	106	106

Пасивна временска разграничења исказана у износу од 106 хиљада динара се преносе од 2014. године, када су настала као унапред обрачунати трошкови, које су евидентирани у пословним књигама и исказани у финансијским извештајима Либерално демократске партије у ранијим годинама.

6.2. Биланс успеха

а) ПРИХОДИ

Исказани приходи Либерално демократске партије се односе:

	у 000 динара	
	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
<i>Приходи</i>		
Приходи из буџета јединица локалне самоуправе	913	849
Приходи из буџета Републике Србије, буџета града и градских општина Београда	19.430	1.077
Приходи из буџета Војводине	-	-
Други приходи	-	-
Приходи од чланарина	-	-
Приходи од прилога правних лица	-	-
Приходи од прилога физичких лица	21	207
Приходи од камата	-	-
Остали приходи	-	-
Свега:	20.364	2.133

У финансијским извештајима Либерално демократске партије исказани су укупни приходи у износу од 20.364 хиљада динара, који се у целини односи на приходе за финансирање редовног рада.

Приходе по основу примљених средстава из јавних извора у износу од 20.343 хиљада динара чине: приходи из буџета јединица локалне самоуправе у износу од 913 хиљада динара и приходи из буџета Републике Србије, буџета града и градских општина Београда у износу од 19.430 хиљада динара. Нису остварени приходи из буџета града Београда и буџета Војводине.

Остварени приходи по основу примљених средстава из приватних извора (приходи од прилога физичких лица) вредносно износе 21 хиљада динара, и у целини су намењени за редован рад.

Преглед је дат у табели:

Табела 3.

Приходи Либерално демократске партије по изворима и намени остварени у 2017. години

		у 000 динара
Извори прихода		Редован рад
Приходи из буџета јединица локалне самоуправе	Јавни	913
Приходи из буџета Републике Србије, буџета града и градских општина Београда	Јавни	19.430
Приходи из буџета Војводине	Јавни	-
Приходи чланарина	Приватни	-
Приходи од прилога правних лица	Приватни	-
Приходи од прилога физичких лица	Приватни	21
Приходи од камата	Приватни	-
Остали приходи	Приватни	-
Укупно:		20.364

6.2.1. Приходи од донација, дотација, субвенција и сл. (рачуни групе 64)

1 ПРИХОДИ ИЗ ЈАВНИХ ИЗВОРА

Одредбама члана 3-7. Закона о финансирању политичких активности, политичком субјекту је дато право на финансирање политичке активности из јавних извора и то из средстава буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединица локалне самоуправе као и из приватних извора које чине чланарина, прилог, наследство, легат, приход од имовине и задуживања код банака и других организација у Републици Србији.

а) Приходи из републичког буџета

У 2017. години остварени су приходи из буџета Републике Србије по основу финансирања редовног рада Либерално демократске партије, уплатама од стране министарства надлежног за послове финансија које врши пренос сразмерног дела средстава политичким субјектима сваког месеца, до десетог у месецу за претходни месец. Средства за редован рад су пренета на рачун за редован рад Либерално демократске партије бр. 840-0000009127763-36 код Министарства финансија, Управа за трезор, у укупном износу од 19.473 хиљада динара (месечно 1.629 хиљада динара).

У наставку је приказана динамика уплаћених износа Либерално демократској партији по основу припадајућих месечних средстава из буџета Републике Србије за финансирање редовног рада у 2017. години:

Месец у 2017. години	Број рачуна банке	% средстава	Месечни износ
Јануар	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Фебруар	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Март	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Април	840-0000009127763-36	7,98%	1.554
Мај	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Јун	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Јул	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Август	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Септембар	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Октобар	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Новембар	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Децембар	840-0000009127763-36	8,37%	1.629
Укупно:		100%	19.473

Износ за април месец 2017. године је умањен за 75 хиљада динара по Закључку јавног извршитеља запленом потраживања Либерално демократске партије (извршног дужника) а по основу наплате коначних трошкова извршења.

Либерално демократска партија је 31. маја 2018. године, извршила сторнирање прихода у износу од 91 хиљада динара, јер је према изводу рачун за редован рад Либерално демократске партије код Министарства финансија, Управа за трезор, утврђено да су 10. маја 2018. године средства у наведеном износу пренета у корист рачуна буџета Републике Србије.

Одредбама члана 16. Закона о финансирању политичких активности прописано је да се средства из јавних извора која се обезбеђују за финансирање редовног рада политичких субјеката чији су кандидати изабрани за народне посланике, посланике, односно одборнике одређују на нивоу од 0,105% пореских прихода буџета Републике Србије, пореских прихода буџета аутономне покрајине, односно пореских прихода буџета јединица локалне самоуправе.

Одредбама члана 20. став 1. Закона о финансирању политичких активности прописано је да се средства из јавних извора за покриће трошкова изборне кампање

обезбеђују у години у којој се одржавају редовни избори, у износу од 0,07% пореских прихода буџета Републике Србије, пореских прихода буџета аутономне покрајине, односно пореских прихода буџета јединице локалне самоуправе, за годину за коју се буџет доноси. Одредбама члана 20. став 2. Закона о финансирању политичких активности прописано је да су у случају одржавања ванредних избора, надлежни органи дужни да обезбеде средства предвиђена у ставу 1. овог члана.

б) Приходи из буџета општина

Приходи из буџета јединица локалне самоуправе у износу 913 хиљада динара односе се у целости на средства за финансирање редовног рада.

У наставку се даје преглед остварених прихода из буџета јединица локалне самоуправе по намени финансирања:

Табела 4.

Остварени приходи Либерално демократске партије из буџета општина/градова – редован рад

у 000 динара

Редован рад	Износ
Буџет лок. самоуправа – Општина Аранђеловац	86
Буџет лок. самоуправа – Општина Бајина Башта	14
Буџет лок. самоуправа – Општина Бољевац	6
Буџет лок. самоуправа – Општина Ивањица	12
Буџет лок. самоуправа – Општина Неготин	50
Буџет лок. самоуправа – Општина Параћин	26
Буџет лок. самоуправа – Општина Прибој	29
Буџет лок. самоуправа – Општина Прокупље	12
Буџет лок. самоуправа – Град Зајечар	627
Буџет лок. самоуправа – Град Суботица	4
Буџет лок. самоуправа – Град Ужице	47
Укупно	913

с) Приходи из буџета Републике Србије, буџета града и градских општина Београда

Приходи из буџета Републике Србије, буџета града и градских општина Београда у износу од 19.520 хиљада динара односе се у целости на средства за финансирања редовног рада.

У наставку се даје преглед остварених прихода по наведеним основима – по намени финансирања:

Табела 5.

Остварени приходи из буџета Републике Србије, буџета града и градских општина Београда редован рад/изборна кампања

у 000 динара

Извор прихода	Редован рад
<i>Буџет Републике Србије</i>	
Министарство финансија	19.473
Свега:	19.473
<i>Буџети града и градских општина Београда</i>	
Градска општина – Раковица	11
Градска општина – Палилула	11
Градска општина – Савски Венац	9
Градска општина – Звездара	9
Градска општина – Врачар	7
Свега:	47
Укупно	19.520

Приходи из буџета Републике

Приходи у износу од 19.473 хиљада динара остварени су у складу са одредбама члана 17. Закона о финансирању политичких активности којима је утврђен начин остваривања прихода за финансирање редовног рада парламентарних политичких странака и расподела тих средстава из буџета Републике Србије. Средства су уплаћена у месечним износима на рачун за редован рад са рачуна извршења буџета Републике Србије (Министарства финансија) – износ разлике од 91 хиљада динара у односу на податке исказане у финансијским извештајима исказан је у табели **Остварени приходи из буџета Републике Србије, буџета града и градских општина Београда редован рад/изборна кампања.**

Приходи из буџета града и градских општина Београда

Приходи у износу од 47 хиљада динара остварени су у складу са одредбама члана 17. Закона о финансирању политичких активности којима је утврђен начин остваривања прихода за финансирање редовног рада политичких странака и расподела тих средстава из буџета града и градских општина Београда. Пренос средстава је извршен у месечним износима са рачуна извршења буџета града и градских општина Београда на рачун отворен за ове намене код Министарства финансија, Управа за трезор (рачун за редован рад).

d) Приходи из буџета АП Војводине

Либерално демократска партија није остварила приходе *из буџета АП Војводине* у 2017. години.

II ПРИХОДИ ИЗ ПРИВАТНИХ ИЗВОРА

a) Приходи од прилога правних лица

Либерално демократска партија у 2017. години није остварила приходе од прилога правних лица.

b) Приходи од прилога физичких лица

Приходи од прилога физичких лица у 2017. години у износу од 21 хиљада динара остварени су у складу са одредбама члана 7. Закона о финансирању политичких активности којима је прописано да приватне изворе финансирања чине и прилози које физичка лица добровољно дају политичком субјекту и целокупан износ се односи на један неновчани прилог. Прилог је дат по уговору о пружању услуге без накнаде заведеним јула 2017. године чији је саставни део изјава даваоца прилога. Максимална вредност прилога физичког лица Либерално демократској партији у току 2017. године није прекорачена.

Уступање пословних просторија које користи централна канцеларија Либерално демократске партије – неновчани прилог

Одредбама члана 9. ст. 1., 3. и 5. Закона о финансирању политичких активности прописано је да је:

1) прилог новчани износ, осим чланарине, који физичко или правно лице добровољно даје политичком субјекту, поклон, као и *услуге пружене без накнаде* или под условима који одступају од тржишних;

2) давалац прилога, који обавља привредну делатност, дужан је да приликом давања прилога, а најкасније наредног дана од дана давања прилога, *достави политичком субјекту своју изјаву или потврду надлежног органа да је измирио све обавезе по основу јавних прихода, као и изјаву да не врши нити да је у последње две*

године вршио делатност од општег интереса по основу уговора. Правно лице – давалац прилога дужно је да достави и податке о својој власничкој структури. Давалац прилога дужан је да, најкасније у року од три дана од дана давања прилога, достави политичком субјекту своју изјаву да није прекорачио максималну вредност давања из члана 10. ст. 1. и 2. овог закона. Политички субјекат је дужан да *евидентира прилог* из става 1. овог члана.

Одредбама члана 10. наведеног закона, максимална вредност давања политичком субјекту за финансирање редовног рада на годишњем нивоу, за физичко лице износи 20 просечних месечних зарада²¹ (922 хиљада динара), а за правно лице 200 просечних месечних зарада (9.219 хиљада динара). Изузетно, у години у којој се одржавају избори ови износи се могу дуплирати без обзира на број изборних кампања у календарској години. Максимална вредност давања није прекорачена.

Одредбама члана 12. став 1. Закона о финансирању политичких активности прописано је да је *забрањено финансирање политичког субјекта од анонимних дародаваца*.

Одредбама члана 13. став 4. Закона о финансирању политичких активности прописано је да је *забрањено прикривање идентитета даваоца прилога или износа прилога*.

Законом о финансирању политичких активности чланом 15. ст. 3. и 4. прописано је да прилог за који није достављена документација прописана чланом 9. став 3. закона, као и давања преко износа прописаног у члану 10. овог закона политички субјекат дужан да врати даваоцу у року од 15 дана од дана пријема прилога а ако се средства из става 3. овог члана не могу уплатити на рачун даваоца прилога, *средства се уплаћују на рачун буџета Републике Србије*.

Државној ревизорској институцији у поступку ревизије није достављен податак о уступиоцу пословних просторија које користи централна канцеларија Либерално демократске партије, у улици Емилијана Јосимовића 4, у Београду. На званичној интернет презентацији Либерално демократске партије као адреса седишта странке наведено је: Емилијана Јосимовића број 4, Београд.

У финансијским извештајима Либерално демократске партије за 2017. годину као адреса седишта странке наведено је: „Седиште Београд (Стари Град), Симица 41“. Пословни простор у улици Симица број 41, укупне површине 250 m², Либерално демократска партија је користила на основу Уговора о закупу шпословног простора који су закључили 1. јануара 2011. године закуподавац (физичко лице из Београда) и Либерално демократска партија као купац. Уз позив на члан 8. став 3. наведеног Уговора, закуподавац пословног простора у Симиној улици број 41 у Београду, дописом под називом: „Отказ Уговора о закупу пословног простора од 1.1.2012. године“ је једнострано отказао Уговор о закупу пословног простора у Симиној улици број 41 у Београду, са отказним роком од 30 дана, са молбом да се напусте просторије у Симиној улици број 41 до истека рока.

Протоколом о регулисању дуга који су закључили 6. марта 2015. године у Београду, физичко лице из Београда као поверилац и Либерално демократска партија, Емилијана Јосимовића 4, Београд, раније са седиштем у Симиној 41, обе стране су констатовале да између њих постоји дужничко поверилачки однос који је настао услед коришћења пословног простора у Симиној 41 у власништву повериоца од стране

²¹ „просечна месечна зарада“ је просечна месечна зарада у Републици Србији, без пореза и доприноса, према подацима органа надлежног за послове статистике за претходну годину.

дужника као закупца. Дуг је настао по основу неплаћених закупнина, као и рачуна за електричну енергију и комунални рачуна ЈКП „Инфостан“ за предметни просторије, а исти са припадајућим каматама на дан 5. март 2015. године износи EUR 105 хиљада.

За напред наведени пословни простор у улици Емилијана Јосимовића 4, у Београду, који користи Либерално демократска партија, у поступку ревизије нису презентовани подаци о: власнику истог - правно или физичко лице, уговору о закупу, коришћењу површини, о намени простора (стамбени или пословни простор), лицу које измирује рачуне за наведени простор и висини режијских трошкова (с обзиром на то да се према подацима из пословних књига странке исти не плаћају са рачуна Либерално демократска партије). Како је у питању пружање услуга без накнаде, ради се о неновчаном прилогу у складу са чланом 9. став 1. Закона о финансирању политичких активности који није обелодањен у одговарајућим извештајима.

Процењена вредност закупа простора приближне површине од 185 m², у улици Емилијана Јосимовића број 4, Београд, опремљеног стварима – столовима, столицама, клима уређајем, телевизорима, серверима, рачунарима, скенерима и штампачима у коме је вршена ревизија, износи 2.573 хиљада динара, а трошкови режијских услуга за наведени простор се процењују на 268 хиљада динара.

Налаз: Уступање опремљених пословних просторија које користи Либерално демократска партија у улици Емилијана Јосимовића број 4, у Београду – без уговора у писаној форми, без плаћања надокнаде и режијских трошкова, процењене укупне вредности 2.841 хиљада динара на годишњем нивоу, није евидентирано као прилог у виду услуге пружене без накнаде, што није у складу са одредбама чл. 9. и 27. Закона о финансирању политичких активности.

Ризик: Коришћење пословног простора без плаћања надокнаде нити режијских трошкова указује да постоји ризик од нетачно приказаних износа прилога у финансијским извештајима Либерално демократске партије, у делу остваривања прихода по основу неновчаних прилога.

Препорука број 10: Препоручује се Либерално демократској партији да уговором у писаној форми регулише неновчане прилоге по основу уступљених просторија које користи без плаћања надокнаде и режијских трошкова у улици Емилијана Јосимовића број 4, у Београду.

с) Приходи од чланарина

Либерално демократска партија у 2017. години није имала приходе по основу чланарина. Чланарине су уређене чланом 11. став 1. тачка 4) и чланом 60. став 4. Статута Либерално демократске партије којима је прописано да је „члан/ица Либерално демократске партије дужан да плаћа чланарину“ као и да „минималну висину чланарине утврђује Главни одбор на предлог председништва“. Либерално демократска партија није донела одлуку по важећем Статуту од 21. маја 2011. године о ослобађању чланства од обавезе плаћања чланарина – достављена је одлука од 21. октобра 2010. године. (Веза: тачка Напомена бр. 1.3).

Одредбама чл. 7. и 8. став 1. Закона о финансирању политичких активности прописано је да приватне изворе финансирања политичке активности чини чланарина а да је чланарина новчани износ који члан политичке странке редовно плаћа на начин и под условима утврђеним статутом или другим општим актом политичке странке.

II РАСХОДИ

6.2.2. Трошкови материјала (група рачуна 51 осим 513)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
<i>Трошкови материјала и енергије</i>		
Утрошена електрична енергија	<u>475</u>	<u>42</u>
Свега:	475	42

Трошкова горива и енергије који су исказани у износу од 475 хиљада динара, односе се на трошкови грејања у Пословном центру Крушевац ЈП.

6.2.3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Либерално демократска партија није у пословним књигама за 2017. годину исказала трошкове зарада. У поступку ревизије стављени су на увид: уговори о раду, потврде да су одређена лица била у радном односу код Либерално демократске партије, на неодређено време, и да је истима радни однос, односно осигурање престало дана 31. марта 2014. године (радно место: Асистент секретара; Координатор општинских одбора; Координатор логистике у централу ЛДП; Шеф централне канцеларије у централу ЛДП). За односна лица 1. априла 2014. године поднете су Потврде о поднетој пријави, промени и одјави на обавезно социјално осигурање.

Либерално демократска партија је својим Статутом (члан 41.) уредила да је Секретаријат ЛДП административно тело чији је задатак обављање и вођење унутрашњих административних послова ЛДП, административних обавеза ЛДП према државним органима. Радом секретаријата руководи секретар ЛДП, кога именује Председништво на предлог Председника. Одредбама члана 42, став 5. Статута Либерално демократске партије је прописано да секретар/ка ЛДП-а уз сагласност Председништва поставља лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига ЛДП које је овлашћено да контактира са Републичком изборном комисијом.

Како ЛДП није именовала секретара као одговорно лице, Председништво Либерално демократске партије је на основу члана 30. став 1. тачка 21. Статута дана 14. априла 2015. године, донело Одлуку број 206 од 16. априла 2015. године којом је именовало лице одговорно за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига Либерално демократске партије.

Чланом 48. став 4. Закона о раду ²², прописано је да се међусобна права, обавезе и одговорности директора који није засновао радни однос и послодавца уређују уговором.

Либерално демократска партија у поступку ревизије није презентовала Уговор којим су уређена права, обавезе и одговорности лица којем је поверено вршење овлашћења директора Централне канцеларије Либерално демократске партије, а које те послове обавља без заснивања радног односа.

²² „Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14

Налаз: Либерално демократска партија у поступку ревизије није презентовала Уговор којим су уређена права, обавезе и одговорности лица којем је поверено вршење овлашћења директора Централне канцеларије Либерално демократске партије, а које те послове обавља без заснивања радног односа.

Ризик: Пропуштање да се уговором уреде међусобна права, обавезе и одговорности лица коме је поверено вршење овлашћења пословног директора без заснивања радног односа, одговорног за подношење извештаја и вођење књига, указује да постоји ризик од израде непоузданих финансијских извештаја у делу исказивања расхода и пословања које није у складу са прописима.

Препорука број 11: Препоручује се Либерално демократској партији да уговором уреди међусобна права, обавезе и одговорности лица коме је поверено вршење овлашћења директора Централне канцеларије Либерално демократске партије, а које те послове обавља без заснивања радног односа.

Одредбама члана 31. став 2. Закона о финансирању политичких активности²³ је прописано да Статутом политичке странке, односно уговором о образовању политичког субјекта, мора бити предвиђено именовање лица одговорног за финансијско пословање, подношење извештаја, вођење књига и контакт са Агенцијом за борбу против корупције, што је Либерално демократска партија 2015. године учинила.

Либерално демократска партија је именовала лице за финансијско пословање, подношење извештаја и вођење књига, а да при томе није предвидела општим актом, стручну спрему, радно искуство и остале услове за лице које је одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, што није у складу са одредбама члана 14. Закона о рачуноводству.

6.2.4. Трошкови производних услуга (група рачуна 53)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
<i>Трошкови производних услуга</i>		
Трошкови ПТТ услуга	21	1.449
Трошкови закупнина	5.117	1.937
Трошкови комуналних услуга	74	91
Трошкови рекламе и пропаганде	=	<u>70.400</u>
Свега:	5.212	73.877

Трошкови производних услуга исказани у износу од 5.212 хиљаде динара, највећим делом се односе на трошкове закупнине у износу од 5.117 хиљада динара, затим на трошкове комуналних услуга у износу од 74 хиљаде динара и трошкове ПТТ услуга у износу од 21 хиљада динара.

Структуру трошкова закупнина у износу од 5.117 хиљада динара чине трошкови закупа пословног простора који је изнајмљен у Београду на две локације и то: у улици Краља Петра 44 укупне површине од 511 m² за чији је закуп у току 2017. године фактурисана обавеза 3.570 хиљада динара, као и закуп пословног простора у улици Узун Миркова број 8 укупне површине 98 m² за чији је најам фактурисана

²³ „Службени гласник РС“, број 36/09

обавеза у износу од 1.511 хиљада динара, као и закуп за простор изнајмљен у Крушевцу од Пословног центра Крушевац ЈП у износу од 36 хиљада динара.

Уговори о закупу – ЈП и надлежни секретаријат Место (Општина/Град)	Закупавац	Број уговора	Укупан закуп искзан у 2017
Стари Град Узун Миркова)	ЈП „Пословни простор општине Стари Град“ Београд	Нема уговора	1.511
Стари Град (Краља Петра 44)	ЈП „Пословни простор општине Стари Град“ Београд	Раскинут уговор	3.570
Крушевац Косовских јунака 6	Пословни центар Крушевац ЈП	Нема уговора	36
Укупно:			5.117

Закуп у улици Краља Петра број 44, у Београду

Одлуком јавног предузећа за управљање пословним простором „Пословни простор општине Стари град“ ЈП и члана 9. став 2. Одлуке о начину и поступку давања у закуп и одређивања закупнине за пословне зграде и пословне просторије чији је корисник Општина Стари град²⁴, Управни одбор тог јавног предузећа је одлуком број 8 од 21. јануара 2009. године којом се на период од 10 година Либерално демократска партија из Београда, улица Симина 41, одређује за закупца пословне просторије у улици Краља Петра број 44 у Београду, површине 511 m² за делатност: канцеларије за рад политичке партије.

Одлуком број 18. од 22. априла 2013. године Јавног предузећа за управљање пословним простором „Пословни простор општине Стари град“ поништена је Одлука Управног одбора бр. 8 од 21. јануара 2009. године, којом је одређена Либерално демократска партија из Београда за закупца пословног простора у улици Краља Петра 44 у Београду површине 511 m², са образложењем да купац предметних пословних просторија Либерално демократска партија из Београда не измирује своје обавезе у погледу плаћања накнаде за коришћење пословног простора, па му је 5. октобра 2012. године уручена опомена, и остављен рок од 15 дана да исплати накнаду за коришћење у износу од 1.553.115,18 динара. У остављеном року напред наведени износ није плаћен, тако да укупно дуговање на дан доношења ове одлуке износи 1.940.164,83 динара.

Уговором о уступању потраживања број 020-1-605 од 16. децембра 2014. године ЈП „Пословни простор општине Стари град“, Београд и Градска општина Стари град, Београд закључили су уговор о уступању потраживања којим су се уговорне стране сагласиле да ЈП „Пословни простор општине Стари град“ пренесу на Градску општину Стари град доспела, неизмирена и утужива потраживања (новчана и неновчана), која има према трећим лицима на основу закључених уговора о закупу као и по основу фактичког коришћења пословног простора. Списак потраживања ЈП „Пословни простор општине Стари град“ према трећим лицима чини саставни део наведеног уговора, у коме је наведено да купац - Либерално демократска партија, за предмет закупа - Краља Петра број 44, дугује износ од 627.772,18 динара.

Градска општина Стари град, Београд као тужилац поднела је Првом основном суду у Београду, тужбу број: П-344/16 од 18. јануара 2016. године, против Либерално демократске партије из Београда – Стари град, ул. Емилијана Јосимовића број 4, а ради иселења и дуга, вредност спора 473.925,93 динара, са образложењем да је тужени предметни пословни простор користио на основу Одлуке Управног одбора ЈП

²⁴ Службени лист града Београда број 15/2006

„Пословни простор општине Стари град“, од 21. јануара 2009. године, да је због неплаћење накнаде за коришћење пословног простора иста поништена 22. априла 2013. године, као и да је предмет утужења уступљено, неизмирено потраживање накнаде за фактичко коришћење предметног пословног простора за период од августа 2013. године закључно са новембром 2014. године који укупно износи 473.925,93 динара.

Комисија за пословни простор ЈП „Пословни простор општине Стари град“ је на седници одржаној 15. јуна 2017. године, одбила захтев Либерално демократске партије за доделу у закуп, ван поступка јавног надметања, пословног простора у Београду, у улици Краља Петра број 44, као неоснован, са образложењем да је решењем Агенције за реституцију Републике Србије – Јединице за враћање имовине жртава Холокауста од 2. децембра 2016. године, враћена имовина и утврђено право својине у корист Јеврејске општине Београд, на наведеном пословном простору. Исто је постало правоснажно 27. априла 2017. године.

Либерално демократска партија је у пословним књигама исказала расходе у износу од 3.570 хиљада динара по основу закупнине пословног простора у улици Краља Петра број 44, у Београду, укупне површине 511 m² без уговора о закупу, односно без правног основа, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству.

Налаз: Либерално демократска партија је у пословним књигама исказала расходе у износу од 3.570 хиљада динара по основу закупнине пословног простора у улици Краља Петра број 44, у Београду, укупне површине 511 m² без уговора о закупу, што није у складу са одредбама члана 8. Закона о рачуноводству.

Ризик: Исказивање расхода по основу закупнине за коришћење пословног простора без уговора о закупу указује да постоји ризик да финансијски извешаји нису потпуни и рачунски тачни у наведеним позицијама.

Препорука бр 12: Препоручује се Либерално демократској партији да у пословним књигама и финансијским извештајима исказује расходе по основу закупа пословног простора.

6.2.5. Нематеријални трошкови (група 55, осим 557)

	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u>
<i>Нематеријални трошкови</i>		
Трошкови за банкарске услуге	308	-
Таксе (административне, судске, регистрационе, конзуларне, локалне таксе и др.)	2.381	137
Трошкови непроизводних услуга	-	12.849
Трошкови репрезентације	-	<u>295</u>
Свега	2.689	13.281

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 2.689 хиљада динара односе се на: трошкове за банкарске услуге у износу од 308 хиљада динара и на таксе (административне, судске, регистрационе, конзуларне, локалне таксе и др.) у износу од 2.381 хиљада динара

Таксе у износу од 2.381 хиљада динара највећим делом се односе на таксе плаћене Привредном суду у Београду – Масарикова у износу од 2.108 хиљада динара, као и на комуналне таксе за истиање фирме на пословном простору у износу од 167 хиљада динара.

6.2.6. Остали расходи (група рачуна 57 и 58, осим рачуна 583 и 585)

	<u>31.12.2017.</u>	у 000 динара <u>31.12.2016.</u>
<i>Остали расходи</i>		
Казне за привредне преступе и прекршаје	<u>2.591</u>	-
Свега:	2.591	-

Остали расходи у износу од 2.591 хиљада динара у целости се односе на казне за привредне преступе и прекршаје.

II РАСХОДИ КЛАСИФИКОВАНИ ПРЕМА ЗАКОНУ О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ АКТИВНОСТИ

У 2017. години сви учињени расходи, Либерално демократске партије, класификовани према Закону о финансирању политичких активности се односе на редован рад.

7. ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ

На основу члана 30. тачка 21. Статута Либерално демократске партије, Председништво Либерално демократске партије је на основу мишљења Надзорног одбора донело Одлуку о усвајању финансијског извештаја за 2017. годину - одл. бр. 67/17 од 28. јуна 2018. године и Одлуку о расподели добити по редовном годишњем финансијском извештају за 2017. годину - одл. бр. 66/17 од 28. јуна 2018. године. Наведеним одлукама Председништва Либерално демократске партије, утврђена је добит у износу од 9.396.504,68 динара и регулисано да ће сва исказана добит текуће године бити искоришћена за покриће салда на рачуну вишак расхода над приходима, по усвојеном финансијском извештају.

8. СУДСКИ СПОРОВИ

Либерално демократска партија је на дан 31. децембар 2017. године као тужена, учествовала у 49 различитих поступака - парничних, извршних и управних укупне вредности 24.812 хиљада динара, чији су предмет дуговања по основу закупнине, накнада штете, неосновано богаћење, судске и комуналне таксе, новчане казне због кашњења приликом подношења извештаја о спроведеним изборима, принудна наплата, као и исељење из пословног простора.

Либерално демократска партија има 109 евидентираних меница, које су издате по различитим основима, и то:

Р.б.	Менични поверилац	Основ издавања менице	Година издавања менице	Број издатих меница
1.	Комерцијална банка а.д, Београд	Уговор о отварању текућег рачуна	2012.	9
2.	Војвођанска банка а.д, Нови Сад	Уговор о промету робе и услуга	2012.	1
3.	Комерцијална банка а.д, Београд	Гаранција за квалитет обављеног посла	2012.	1
4.	АИК банка а.д Београд Директна банка а.д Крагујевац, Комерцијална банка а.д.	Уговор о кредиту	2012., 2013.	21
5.	Београд	Остало	2012-2016.	77
Укупно:				109

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКЕ ПАРТИЈЕ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

С а д р ж а ј

	Страна
1. Биланс стања на дан 31. децембар 2017. године	63
2. Биланс успеха у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године	64

1. БИЛАНС СТАЊА
на дан 31. децембра 2017. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Број Напомене ДРИ	Износ 31.12.2017.	Износ 31.12.2016.
А К Т И В А			
СТАЛНА ИМОВИНА		5.499	5.499
НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	6.1.2.	5.499	5.499
ОБРТНА ИМОВИНА		6.805	6.805
ЗАЛИХЕ		6.383	6.383
ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	6.1.5	418	418
ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	6.1.6	4	4
УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА		12.304	12.304
П А С И В А			
УЛОЗИ	6.1.7	-	-
ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА		450.562	459.959
КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ	6.1.8	36.848	36.848
ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА		421.197	430.594
ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		4.649	4.649
ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ		66	66
ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА		106	106
ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗНАД ВИСИНЕ УЛОГА		450.562	459.959
УКУПНА ПАСИВА		12.304	12.304

2. БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 01. јануара до 31. децембра 2017. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Број Напомене ДРИ	Текућа година	Претходна година
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ		20.364	2.133
ПРИХОДИ ОД ЧЛАНАРИНА И ЧЛАНСКИХ ДОПРИНОСА			
ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИЈА, ДОТАЦИЈА, СУБВЕНЦИЈА И СЛ.	6.2.1.	20.364	2.133
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ		8.376	87.200
Трошкови материјала и енергије	6.2.4.	475	42
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	6.2.5.	-	-
Трошкови производних услуга	6.2.6.	5.212	73.877
Трошкови амортизације	6.2.7.	-	-
Нематеријални трошкови	6.2.8.	2.689	13.281
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		11.988	
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК			85.067
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ			
ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА			
ОСТАЛИ ПРИХОДИ			
ОСТАЛИ РАСХОДИ	6.2.9.	2.591	
ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА	7.		